

วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในปี พ.ศ.2556

อริน เจียจันทร์พงษ์*

Abstract

This research explored newspapers' discourse concerning arguments for and against Thai constitutional amendment in 2013 using a critical discourse analysis developed by Norman Fairclough. During April 1st – December 10th, 2013, from constitutional amendment's parliamentary proposal to dissolution, the study focuses on two groups of newspapers, i.e. popular newspapers, Thairath and KomChadLuek, and political newspapers, Matichon and Thaipost.

The study found that all studied newspapers delivered discourse for and against as well as criticizing constitutional amendment. There were several ways pushed to distribute dominant discourse to readers such as the front page arrangement, news angle selection, quoted sources, news framing, newspaper identity, style and language. Moreover, editorials and columnists' articles were used to present the newspapers' point of views.

The reasons why newspapers had to presents their political standpoints explicitly were based upon political ideology of the public, economic interest especially for niche markets, and different professional understanding. Nonetheless, political ideology seemed to be the most influential, and at the same time, showed a clash of political beliefs between the objectors perceiving that politicians were endangering democracy and the Constitution, and the supporters who perceiving that Constitution made by a military was imperiling popular sovereignty, a heart of democracy.

Keywords: Constitution amendment, news framing, newspaper discourse,

อริน เจียจันทร์พงษ์ (น.ส.ม. การสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546; อีเมล: arin_115@hotmail.com) ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปี พ.ศ.2556” (A Study of Newspaper Discourse on the 2007 Constitution Amendment in 2013) ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี 2556 ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

งานวิจัยวาทกรรมหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเสนอวาทกรรมสนับสนุนและคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญของหนังสือพิมพ์ ใ้ทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของ Norman Fairclough ศึกษาเนื้อหาหนังสือพิมพ์ 2 กลุ่ม คือ แนวยอดนิยม ได้แก่ *ไทยรัฐ* และ *คมชัดลึก* และแนวการเมือง ได้แก่ *มติชน* และ *ไทยโพสต์* ช่วงเวลาการศึกษาระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 10 ธันวาคม 2556 หรือตั้งแต่การพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 2550 วาระแรกจนถึงยุบสภา

ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างเสนอวาทกรรมสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ วาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และวาทกรรมวิพากษ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญ วิธีการสื่อสารวาทกรรมไปสู่ผู้อ่าน ได้แก่ การกำหนดวาระเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นข่าวใหญ่ในหน้า 1 การคัดลอกประเด็น การอ้างอิงแหล่งข่าว การกำหนดกรอบข่าว การกำหนดอัตลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ ลีลาและการใช้ภาษาพูดห้วนๆ การใช้บทบรรณาธิการ และพื้นที่บทความตอบย่อดูแลของหนังสือพิมพ์

เงื่อนไขที่ทำให้หนังสือพิมพ์แสดงจุดยืนเลือกข้างทางการเมืองมาจากอุดมการณ์ทางการเมืองของสาธารณะ ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจที่ต้องจับกลุ่มผู้อ่านเฉพาะ การนิยามอุดมการณ์วิชาชีพที่แตกต่างกัน แต่เงื่อนไขสำคัญน่าจะมาจากอุดมการณ์ทางการเมืองอันเป็นการขัดแย้งกันระหว่างความเป็นจริงทางการเมืองของฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญว่า นักการเมืองทำลายระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ กับฝ่ายสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน รัฐธรรมนูญที่มาจากรัฐประหารไม่เป็นประชาธิปไตย

คำสำคัญ: การแก้ไขรัฐธรรมนูญ, การกำหนดกรอบข่าว, วาทกรรมหนังสือพิมพ์, การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

บทนำ

ภายใต้สังคมประชาธิปไตย ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระในการปกครองประเทศ มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและรอบด้านเพื่อเป็นฐานในการตัดสินใจทางการเมือง และมีส่วนร่วมทางการเมือง สื่อมวลชนจึงมีพันธกิจในการจัดหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเพื่อให้พลเมืองเป็นอิสระจากการควบคุมและสามารถปกครองตนเอง (self-governing) (Kovach and Rosenstiel, 2007: 5) ตลอดจนเป็นเวทีถกเถียงในประเด็นสำคัญจนเกิดเป็นมติสาธารณะ อาจเรียกได้ว่า สื่อมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนคุณค่าของกระบวนการประชาธิปไตย

ประเทศไทยมีการรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ได้แต่งตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 100 คน เพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ หลังการยกร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จัดให้มีการออกเสียงประชามติ เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2550 ผลปรากฏว่า ร่างรัฐธรรมนูญผ่านประชามติ มีการประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากหลายภาคส่วนตั้งแต่ในช่วงการยกร่างว่ามีที่มาและเนื้อหาไม่เป็นประชาธิปไตย มีการให้เหตุผลว่าผู้ร่างมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐประหาร ส่วนเนื้อหาไม่มีความสมดุลในเชิงโครงสร้างอำนาจของ 3 สถาบันใช้อำนาจอธิปไตยอันได้แก่นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการที่สำคัญคือ บริบทของการลงประชามติไม่ได้เปิดให้ประชาชนได้ใช้เจตจำนงเสรีในการลงประชามติ (สฤณี อาชวานันทกุล, 2558: ออนไลน์) ภายหลังจากการประกาศบังคับใช้จึงมีความพยายามผลักดันจากฝ่ายต่างๆ ให้มีการแก้ไข

ที่ผ่านมาได้มีการเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 มาแล้ว 4 ครั้ง ครั้งแรกปี 2551 ส.ส.ศิริกัญญาบาลนำโดยพรรคพลังประชาชนเสนอให้นำรัฐธรรมนูญ 2540 กลับมาบังคับใช้

แต่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาชุมนุมคัดค้าน สุดท้ายยุติติดไปเนื่องจากคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ถัดมาปี 2554 รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์แก้ไข 2 ประเด็นได้สำเร็จคือ ระบบเลือกตั้ง ส.ส. และมาตรา 190 ว่าด้วยการทำสนธิสัญญากับต่างประเทศ ครั้งที่ 3 ปี 2555 รัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เสนอแก้ไขมาตรา 291 ให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญมาร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และให้ประชาชนเห็นชอบผ่านการออกเสียงประชามติ แต่ ส.ว.สรรหา ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ และประชาชนกลุ่มหนึ่ง ร้องคัดค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญ สุดท้ายศาลรัฐธรรมนูญแนะนำให้ทำประชามติหรือแก้ไขเป็นรายมาตรา รัฐบาลจึงชะลอการแก้ไขออกไป

ครั้งล่าสุดปี 2556 ส.ว.เลือกตั้ง และ ส.ส. ชีกรัฐบาลนำโดยพรรคเพื่อไทย เสนอแก้ไข 4 ประเด็นคือ มาตรา 68 ว่าด้วยสิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ไม่ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับเรื่องร้องเรียนโดยตรง มาตรา 237 ยกเลิกโทษการยุบพรรคการเมือง และให้ลงโทษผู้กระทำความผิดทุจริตเลือกตั้งเป็นรายบุคคล มาตรา 111-120 ที่มาส.ว. ให้มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด และมาตรา 190 การนำหนังสือสัญญาทางเศรษฐกิจที่ผูกพันด้านการค้า การลงทุน ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภา แต่ ส.ว.สรรหา ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ และประชาชนกลุ่มหนึ่ง ร้องคัดค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างนั้น สมาชิกแทนราษฎรได้พิจารณา ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ.... ส่วนรัฐบาลเสนอให้ตั้งสภาพัฒนาการเมือง ขณะที่นอกสภา มีการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล และรัฐบาลยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 สื่อมวลชนได้เกาะติดรายงานข่าวการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่องและต่างก็ให้มุมมองในเรื่องนี้แตกต่างกันไป ในทฤษฎีสื่อสารการเมืองกลุ่มหนึ่งมีสิ่งที่เรียกว่า การกำหนดกรอบ (framing) หมายถึง การคัดเลือกบางแง่มุมของปรากฏการณ์ขึ้นมาเพื่อให้ผู้อ่านจดจำและเข้าใจปรากฏการณ์นั้นในแบบใดแบบหนึ่งตามมุมมองที่สื่อเลือกมานำเสนอ ด้วยเทคนิคการทำให้ปรากฏแก่สายตา วิธีการเล่า และการใช้ภาษา (Entman, 1993: 51-55) มากไปกว่านั้น การพูดหรือการใช้ภาษายังเป็นการ

เข้าไปจัดระเบียบให้กับสิ่งที่เราพูดถึง การใช้ภาษาจึงเป็นปฏิบัติการทางการเมืองแบบหนึ่ง เป็นเรื่องอำนาจ หรือที่เรียกว่า “วาทกรรม” (discourse) ในกรณีข่าวการเมืองจึงมีฐานะไม่แตกต่างไปจากภาษาการเมือง เพราะสร้างการรับรู้ทางการเมืองชุดหนึ่งให้กับประชาชน เป็นภาษาในการจัดระเบียบและควบคุมประชาชนแบบหนึ่ง มันสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำต่างๆ พร้อมหว่านล้อมให้คนฟังคล้อยตามจนสามารถนำไปสู่การกระทำหรือเคลื่อนไหวการกระทำบางอย่าง จึงเป็นเรื่องอำนาจ และเป็นพื้นที่ของการต่อสู้ทางการเมืองที่แหลมคมแบบหนึ่ง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551: 23-24, 382-388) กรณีนี้ สื่อมวลชนจึงมีบทบาทในการสร้างความเป็นจริงว่าด้วย “ความเป็นประชาธิปไตย” ร่วมกับการปฏิบัติการทางการเมืองของสถาบันทางการเมืองอื่นๆ ในสังคมผ่าน “รัฐธรรมนูญ” ด้วย

โครงการวิจัยวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในปี พ.ศ. 2556 ใช้วิธีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA) ของ Fairclough (1995a; 1995b) เป็นแนวทางหลัก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการทำงานของหนังสือพิมพ์ระดับชาติว่า ช่วงที่มีการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี 2556 เป็นยุคดิสนาธารณะ หนังสือพิมพ์เสนอวาทกรรมสนับสนุนและคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างไร สร้างหรือลดความชอบธรรมทางการเมืองในเรื่องนี้อย่างไร เป็นตัวแทนเสียงทางการเมืองให้กลุ่มใด เนื่องจากการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ สุดท้ายศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่า มีกระบวนการและเนื้อหาการแก้ไขมิชอบ และถูกหยิบมาเป็น 1 ใน 2 ข้ออ้างของประชาชนกลุ่มหนึ่งที่ออกมาเดินขบวนชุมนุมขับไล่รัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แม้รัฐบาลจะประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 และกำหนดให้เลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 แต่ประชาชนกลุ่มดังกล่าวได้ขัดขวางการลงคะแนนหลายหน่วย ต่อมาวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 กองทัพได้อ้างเหตุความขัดแย้งในสังคม ทำรัฐประหารฉีกรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ปัญหาการท้าววิจัย

1. หนังสือพิมพ์เสนอวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 อะไรบ้าง สื่อความหมายออกมาในลักษณะใด ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองอย่างไร
2. หนังสือพิมพ์มีกระบวนการผลิตวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 ไปสู่ผู้อ่านอย่างไร
3. หนังสือพิมพ์มีวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมต่อเหตุการณ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 อย่างไร

กรอบแนวคิด

คำว่า วาทกรรม (Discourse) ในงานศึกษานี้ ใช้ตามแนวทางของ Michel Foucault (1926-1984) ไม่ได้หมายถึงภาษาหรือการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แต่เป็นความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ถูกนิยามว่าเป็นความจริงภายใต้กรอบความรู้แบบหนึ่งด้วยปฏิบัติการของความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการนิยามความหมาย (McHoul and Grace, 2002: 26; อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2555: 60) ด้วยเหตุนี้ มันจึงไม่ใช่ผลผลิต (product) แต่เป็นกระบวนการ (process) โดยภาษาหรือตัวบท (text) เป็นโครงสร้างที่ซึ่งวาทกรรมถูกทำให้แสดงตัว/เผยตัวออกมา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ถูกพูดออกมาหรือสิ่งที่ถูกเขียนออกมา ไม่ว่าจะเป็นถูกทำโดยคนเดียวหรือหลายคน (Talbot, 2007: 9-11)

วาทกรรมตามความหมายของ Foucault ยังใกล้ชิดกับแนวคิดเรื่องวินัย (discipline) คำนี้มี 2 นัยคือ สาขาความรู้ทางวิชาการต่างๆ (scholarly) เช่น วิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตเวช และอื่นๆ และสถาบัน (institutions) ทางวินัยต่างๆ ในการควบคุมสังคม เช่น คุก โรงเรียน โรงพยาบาล และอื่นๆ ตามนัยนี้ จึงแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสาขาความรู้ทางวิชาการ (ซึ่งถูกนิยามว่าเป็นความรู้) กับการปฏิบัติการทางวินัย (รูปแบบการควบคุมทางสังคมและความเป็นไปได้ของสังคม) (McHoul and Grace, 2002: 26) สำหรับวาทกรรมสื่อ (media discourse) นิยามความเป็นจริงของสังคม ปรากฏการณ์หรือการกระทำใด

การกระทำหนึ่งที่สื่อพูดหรือเขียนออกมา (event) ก็คือวัตถุที่ถูกนิยามโดยวาทกรรมสื่อ เมื่อสื่อมวลชนเป็นผู้มีอำนาจในการบอกเล่าความเป็นจริงของสังคม และทำงานท่ามกลางสถาบันสังคมอื่น มันจึงมีบทบาทในการทำให้เกิดการไหลเวียนวาทกรรมสาธารณะ

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาที่เรียกว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA) ซึ่งพยายามอธิบายวาทกรรมในแง่การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างสังคม มุ่งเน้นไปที่วิธีการที่โครงสร้างวาทกรรมกำหนด ยืนยัน ทำให้ชอบธรรม ผลิตซ้ำ หรือทำลายความสัมพันธ์ของอำนาจและการครอบงำในสังคม ที่ทำโดยตัวบทและการพูดในบริบทสังคม และการเมืองโดยสื่อมวลชน (van Dijk, 2001: 352) โดยยึดตามแนวทางของ Norman Fairclough ที่เสนอแนวทางวิเคราะห์ภาษาของสื่อมวลชน (media language) ในฐานะเป็นวาทกรรม

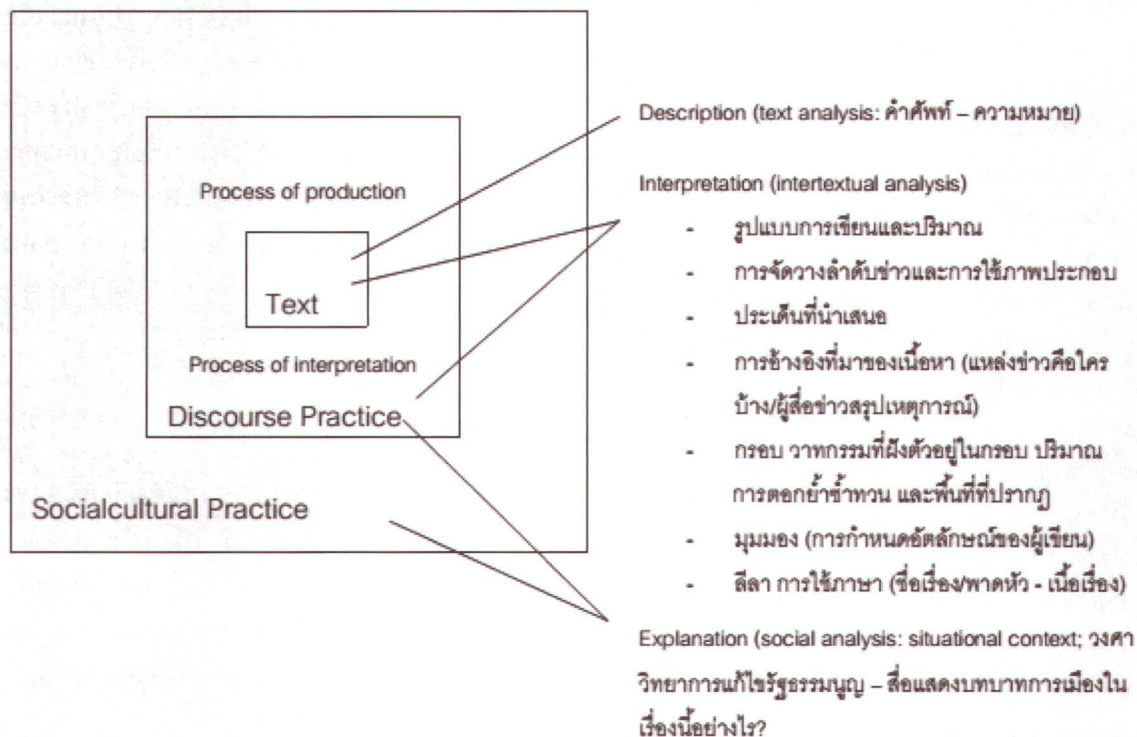
Fairclough เห็นว่า การใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นตัวบทใด จะประกอบสร้างอัตลักษณ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม ระบบความรู้ และความเชื่อ ควบคู่กันไปเสมอ การใช้ภาษายังประกอบสร้างทั้งชนบ ซึ่งช่วยผลิตซ้ำและสร้างอัตลักษณ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม ระบบความรู้ และความเชื่อ ให้ดำรงอยู่ และประกอบสร้างหนทางอันสร้างสรรค์ซึ่งช่วยในการเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านั้น แต่การใช้ภาษาในฐานะวิถีปฏิบัติของสังคมก็มีความสัมพันธ์เชิงวิภาษวิธีกับบรรดาแง่มุมทางสังคมอื่นๆ กล่าวคือ ตัวบทถูกกำหนดจากสังคมแต่มันก็มีอิทธิพลต่อสังคมหรือประกอบสร้างสังคมด้วย (Fairclough, 1995a: 54-55) เขาจึงเสนอแบบจำลองการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของเรื่องที่สื่อสารออกมา ว่า ต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง 3 มิติ ได้แก่

- 1) ตัวบท (text) หมายถึง การวิเคราะห์คำศัพท์และความหมาย ตลอดจนรูปลักษณ์ที่ปรากฏ
- 2) การปฏิบัติการวาทกรรม (discourse practice) การวิเคราะห์การเปลี่ยนรูปของตัวบทซึ่งผ่านการผลิตไปสู่การเสพ หรือวิเคราะห์กระบวนการผลิตของสื่อ
- 3) วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practices) หมายถึง การพิจารณาว่า สื่อแสดงบทบาทอย่างไร

ในเรื่องที่สื่อสาร ภายใต้มิติการเมือง มิติเศรษฐศาสตร์ของสื่อ และมิติวัฒนธรรมของสื่อ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม

และตัวมันเองก็ได้รับอิทธิพลหรือถูกกำหนดจากภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรมและมันเป็นพื้นที่ที่วาทกรรมถูกฝังอยู่ (Fairclough, 1995a: 50, 56-58, 62)

ภาพที่ 1 กรอบการศึกษาวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556

ที่มา: ปรับปรุงจาก Fairclough, Norman. (1995b) *Critical discourse analysis: the critical study of language*. London: Longman, 98.

งานวิจัยนี้ ขั้นแรกจะวิเคราะห์ด้วยท โดยจะนำคำศัพท์ ถ้อยคำ สำนวน ถ้อยแถลงเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่สกัดออกมาจากการวิเคราะห์กรอบข่าว บทบรรณาธิการ และบทความ มาวิเคราะห์ว่า สื่อความหมายออกมาในลักษณะใด ด้วยทที่ไม่เห็นพ้องกันทุกฝ่ายนั้นมีการอธิบายอย่างไรบ้าง

ขั้นถัดมาจะวิเคราะห์การปฏิบัติกรวาทกรรม ได้แก่ การทำให้ปรากฏแก่สายตา (visual) กรณียาหน้า 1 การจัดวางลำดับข่าวนั้นแสดงนัยถึงการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda-setting) ว่า วันนี้มีเรื่องสำคัญอะไรบ้างที่ผู้อ่านควรรู้

ส่วนวิธีการผลิตด้วยทหรือเนื้อหา จะวิเคราะห์ตั้งแต่ รูปแบบของเรื่องเล่า (genre) และประเด็นที่น่าสนใจ ถัดมาคือ แหล่งข่าว กรณียาทกรรมการเมือง เรียกว่า ผู้กระทำทางกรการเมือง (agents) ไม่ว่าจะเป็นนักกรการเมือง ตัวนักข่าว นักวิชาการ กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคม ฯลฯ (Fairclough, 1998: 148) บุคคลเหล่านี้คือ อำนาจที่มาในความรู้จากนั้น จะวิเคราะห์กรอบหรือแก่นเรื่อง เพราะมันคือความคิดหลักของเรื่องที่ได้จัดระบบแล้วจากการเรียงร้อยสิ่งที่ได้กล่าวไปข้างต้น อีกประการหนึ่งคือ มุมมองของข่าว มักแสดงผ่านโดยพาดหัวข่าว พาดหัวรอง ความนำ และหัวตอน

โดยอาจจะเป็นการบอกข้อเท็จจริงที่รวบรวมมาอย่างตรงไปตรงมา หรือมีการใช้คำเชิงประเมินคุณค่าของผู้เขียนลงไป หรือชุกชอนด้วยลีลาและการใช้ภาษา

ขั้นสุดท้ายคือ วิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมของหนังสือพิมพ์ งานชิ้นนี้มุ่งพิจารณาที่เงื่อนไขอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นหลัก จึงใช้วิธีวงศ์ชาติวิทยา(Genealogy) ของ Foucault เข้ามาช่วย วงศ์ชาติวิทยาองคดียุคใหม่ มีความกระจัดกระจาย ยุ่งเหยิง ไม่ต่อเนื่อง (discontinuity) สรรพสิ่งมิได้วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงมาทีละขั้นแบบวิวิธนาการประวัติศาสตร์ที่เน้นความสืบเนื่องตามลำดับก่อนหลังของเวลา แต่เป็นผลของการปะทะ ประสานของวาทกรรม ซึ่งจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกันก็ได้ที่จะไปรับรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรามีต่อสิ่งนั้น มันจึงเต็มไปด้วยจุดหักเห แดกคืบจากภาวะเดิมและเกิดเป็นภาวะใหม่อยู่เรื่อยๆ トラบแท่ที่เงื่อนไขขององค์ประกอบต่างๆ ยังดำรงอยู่เท่านั้น (ธงชัย วินิจจะกูล, 2534: 35-36) กรณีนี้คือชุดค้นให้เห็นการเผยตัวของภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม การแก้ไขรัฐธรรมนูญของสถาบันต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และวิธีที่วาทกรรมค่อยๆ แสดงตัวขึ้นในบริบทของการเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมจนกลายเป็นขอบเขตความรู้ของสังคม โดยหนังสือพิมพ์ทั้งเป็นผู้กำหนดและถูกกำหนดจากวาทกรรมเรื่องดังกล่าวที่ไหลเวียนมีชีวิตอยู่ในสาธารณะ เพื่อตอบคำถามว่า สุดท้ายแล้วหนังสือพิมพ์แสดงบทบาทการเมืองในเรื่องนี้อย่างไร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างในการศึกษา

ประเภทเนื้อหา	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	มติชน	ไทยโพสต์	รวม
ข่าวหน้า 1	94	96	112	117	419
บทบรรณาธิการ	25	3	10	19	57
บทความ ¹	21	17	61	57	156

(หน่วย: ชิ้น)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ด้วยบทและการปฏิบัติการวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ ใช้แบบบันทึกข้อมูล (coding sheet) ช่วยในการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งในเรื่องรูปแบบการเขียนและปริมาณ การจัดวางลำดับข่าว ประเด็นการนำเสนอ แหล่งข่าว กรอบหรือแก่นเรื่อง วาทกรรมที่ฝังตัวอยู่ในกรอบ ปริมาณการตอบย้า

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสม (mixed method) ทั้งวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (qualitative analysis) คัดเลือกหนังสือพิมพ์รายวันระดับชาติ 4 ฉบับระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2556 ซึ่งเป็นวันแรกที่รัฐสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 2550 วาระที่ 1 – 10 ธันวาคม 2556 และเป็นการดำเนินการยุติลงเนื่องจากรัฐบาลประกาศยุบสภา รวม 254 วัน ได้แก่ แนวยอดนิยม คือ *ไทยรัฐ คมชัดลึก* และแนวการเมือง คือ *มติชน ไทยโพสต์* เพื่อให้ครอบคลุมผู้อ่านที่อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทยทั่วไปในประเทศ ในทูลกระหม่อมการเมือง มีการคัดเลือกเนื้อหาในการศึกษา 3 ประเภท ได้แก่

- 1) ข่าวหน้า 1
- 2) บทบรรณาธิการ
- 3) บทความ

จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มคัดเลือกตัวอย่างแบบวันเว้นวัน นับวันไล่เรียงกันไปจนถึงวันสุดท้ายของช่วงเวลาที่ศึกษา โดยข่าวหน้า 1 เริ่มนับวันแรกเป็นวันเลขคู่ รวม 127 วัน ส่วนบทบรรณาธิการและบทความ เริ่มนับวันแรกเป็นวันเลขคี่ รวม 127 วัน ซึ่งปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังนี้

ข่าวหน้าและพื้นที่ที่ปรากฏ มุมมอง (การกำหนดอคติลักษณะของผู้เขียน) ลีลาและการใช้ภาษา ส่วนการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมของหนังสือพิมพ์ อาศัยเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหนังสือพิมพ์ งานวิจัย หนังสือบทความที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ตั้งแต่การร่างรัฐธรรมนูญ 2550 – ยุบสภา 2556 เพื่อให้เห็น

ภาคปฏิบัติการวาทกรรมของสถาบันต่างๆ ต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ซึ่งจะทำให้เห็นมิติอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นขอบเขตความรู้ของสังคมชัดเจนขึ้น ประกอบกับข้อมูลที่ค้นพบจากการวิเคราะห์ภาคปฏิบัติการวาทกรรมของหนังสือพิมพ์มาเชื่อมโยง เพื่อตอบคำถามว่าหนังสือพิมพ์แสดงบทบาททางการเมืองในเรื่องนี้อย่างไร

ผลการวิจัย

1. วาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ความหมายและวัตถุประสงค์ทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ในช่วงเวลาที่ศึกษา เสนอข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ และบทความเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 รวม 632 ชิ้น แบ่งการกำหนดกรอบหลักของชิ้นนั้นๆ ได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กรอบเชิงอำนาจ ประกอบด้วย 3 กรอบย่อย คือ

1.1 กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย
(203 ชิ้น = 32.12%)

1.2 กรอบบทบาทและอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ
(180 ชิ้น = 28.48%)

1.3 กรอบเทคนิคการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
(36 ชิ้น = 5.70%)

แก่นความคิดของกรอบกลุ่มนี้ต้องการจะบอกว่าที่มาของอำนาจธิปไตยควรมาอย่างไร การแก้ไขเนื้อหาในรัฐธรรมนูญครั้งนี้ จะนำไปสู่ความสมดุลของโครงสร้างอำนาจการเมืองระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ และใครมีอำนาจแก้ไขรัฐธรรมนูญและตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจนั้น

2. กรอบเชิงการเมือง ประกอบด้วย 3 กรอบย่อย คือ

2.1 กรอบการต่อสู้ทางการเมือง (118 ชิ้น = 18.67%)

2.2 กรอบเร้าอารมณ์เรื่องความแตกแยก
(69 ชิ้น = 10.92%)

2.3 กรอบการเบี่ยงเบนประเด็นข่าวของสื่อ
(26 ชิ้น = 4.11%)

แก่นความคิดของกรอบกลุ่มนี้พยายามจะบอกถึงการแข่งขันชิงความได้เปรียบทางการเมืองระหว่างฝ่ายผลักดันและฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การลดความน่าเชื่อถือในตัวนักการเมือง บรรยายภาพและสีสันในและนอกสภา และความขัดแย้งในสังคม

ตารางที่ 2 แสดงสัดส่วนประเภทกรอบข่าว บทบรรณาธิการ และบทความ เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

กรอบหลัก	กรอบข่าว	กรอบบทนำ	กรอบบทความ	รวม
1.รัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย	131 (316)* 31.27% (26.69%)	26 45.61%	46 29.49%	203 32.12%
2.บทบาทและอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ	121 (276) 28.88% (23.31%)	15 26.32%	44 28.21	180 28.48%
3.เทคนิคการแก้ไขรัฐธรรมนูญ	27 (166) 6.44% (14.02%)	3 5.26%	6 3.85	36 5.70%
รวมกลุ่มกรอบเชิงอำนาจ	279/419 (66.59%)	44/57 (77.19%)	96/156 (61.54%)	419/632 (66.30%)
4.การต่อสู้ทางการเมือง	75 (224) 17.90% (18.92%)	7 12.28%	36 23.08%	118 18.67%
5.การเร้าอารมณ์เรื่องความแตกแยก	44 (130) 10.50% (10.98%)	6 10.53%	19 12.18%	69 10.92%

ตารางที่ 2 (ต่อ) แสดงสัดส่วนประเภทกรอบข่าว บทบรรณาธิการ และบทความ เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

กรอบหลัก	กรอบข่าว	กรอบบทนำ	กรอบบทความ	รวม
6.การเบี่ยงเบนประเด็นข่าวของสื่อ	21 (72) 5.01% (6.08%)	-	5 3.20%	26 4.11%
รวมกลุ่มกรอบเชิงการเมือง	140/419 (33.41%)	13/57 (22.81%)	60/156 (38.46%)	213/632 (33.70%)
รวมทั้งหมด	419 (1,184) 100% (100%)	57 100%	156 100%	632 100%

(หน่วย: ชิ้น/เปอร์เซ็นต์)

หมายเหตุ ตัวเลขนอกวงเล็บคือ กรอบข่าวที่ถูกระบุ ซึ่งแต่ละวันจะมีกรอบหลักเพียงกรอบเดียว ส่วนตัวเลขในวงเล็บคือ กรอบข่าวทั้งหมดที่ถูกเสนอ ซึ่งแต่ละวันอาจมีหลายกรอบได้

เมื่อสังเคราะห์คำศัพท์ ถ้อยแถลงสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 พบวาทกรรม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ กลุ่มคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และกลุ่มวิพากษ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญ วาทกรรมเหล่านี้ฝังตัวอยู่ภายใต้กรอบข่าว กรอบบทบรรณาธิการ และกรอบบทความ

วาทกรรมกลุ่มสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แบ่งได้เป็น 6 ชุดใหญ่ 16 วาทกรรมย่อย ได้แก่

1. วาทกรรมชุดที่มาของอำนาจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฝังตัวอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า ในระบอบประชาธิปไตย ผู้มีอำนาจสูงสุดคือประชาชน กฎกติกาสูงสุดของประเทศหรือที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญต้องมีที่มาจากประชาชน ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนเป็นตัวแทนของประชาชนในการเข้าไปกำหนดกฎกติกา และบริหารประเทศเพราะมีความยึดโยงกับประชาชน การใช้อำนาจปกครองด้วยวิธีทางทางอื่นถือว่า ผิดชอบ มีวาทกรรมย่อย 4 วาทกรรม คือ

- 1) รัฐธรรมนูญ 2550 เอื้อประโยชน์ให้คนบางกลุ่มที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง
- 2) แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เพื่อลบล้างผลพวงของรัฐบาลทหาร
- 3) เป็นการทำตามพันธะสัญญาที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน
- 4) สถาปนาปฏิรูปการเมืองเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมออกแบบกระบวนการได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญ

2. วาทกรรมชุดการแบ่งแยกอำนาจ ฝังตัวอยู่ภายใต้กรอบบทบาทและอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ สร้างความเป็นจริงว่า หลักการแบ่งแยกอำนาจในระบอบประชาธิปไตย ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจแก้ไขกฎหมาย เพราะเป็นตัวแทนประชาชน รัฐธรรมนูญ 2550 กำหนดขอบเขตอำนาจให้รัฐสภาเป็นผู้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจตรวจสอบการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามหลักการที่ว่า “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ” มีวาทกรรมย่อย 3 วาทกรรม คือ

- 1) รัฐสภาใช้อำนาจการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจเข้ามาแทรกแซง
- 2) ศาลรัฐธรรมนูญละเมิดอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญของตัวแทนประชาชน และ
- 3) มีการใช้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ทางการเมืองฝ่ายตนเอง

3. วาทกรรมชุดความสมดุลของอำนาจในโครงสร้างการเมืองระบอบประชาธิปไตย ฝังตัวอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า รัฐธรรมนูญ 2550 มีปัญหาการคานดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ โดยเปิดให้ผู้ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งมีอำนาจเหนือตัวแทนประชาชน จึงต้องแก้ไขเพื่อให้แต่ละฝ่ายตรวจสอบถ่วงดุลกันได้ มี 4 วาทกรรมย่อย คือ

- 1) แก้ไขมาตรา 68 เพื่อให้ขอบเขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญชัดเจนขึ้น
- 2) แก้ไขที่มาของส.ว.เพื่อให้ผู้แทนประชาชนมาจากการเลือกตั้ง

- 3) แก้ไขมาตรา 190 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศในการเจรจาสัญญาระหว่างประเทศของฝ่ายบริหาร
- 4) แก้ไขมาตรา 237 เพื่อให้เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน

4. วาทกรรมชุดการใช้อำนาจภายในองค์กรนิติบัญญัติ ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบเทคนิคการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สร้างความเป็นจริงว่า องค์กรนิติบัญญัติมีความเป็นอิสระและมีอำนาจในการดำเนินงาน ตัดสินวินิจฉัยภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กร ภายในวงงานของตนเอง โดยองค์กรอื่นไม่สามารถแทรกแซงได้ มีวาทกรรมย่อย 3 วาทกรรม คือ

- 1) ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ รัฐบาลไม่เกี่ยวข้อง
- 2) แก้รัฐธรรมนูญรายมาตราสามารถทำได้ เพราะเป็นไปตามคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ
- 3) ฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญแปรญัตติ ผิดข้อบังคับ

5. วาทกรรมชุดเกมการเมือง ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบการแข่งขันการเมือง สร้างความเป็นจริงว่า ฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์ ไม่ได้ค้านอย่างตรงไปตรงมาหรือมีเหตุผล แต่จงใจขัดขวางการแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกวิถีทาง ใช้วาทกรรมนี้เพื่อลดความสำคัญของข้อถกเถียงเนื้อหาและกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายคัดค้านเสนอ ด้วยการลดความน่าเชื่อถือของตัวผู้พูด มีวาทกรรมย่อยคือ ฝ่ายค้านเล่นเกมการเมือง

6. วาทกรรมชุดความรุนแรง ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบเร้าอารมณ์เรื่องความแตกแยก สร้างความเป็นจริงว่า การขัดขวางการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ประชาชนจะได้ประโยชน์ไม่ว่าจะด้วยกลไกใดก็ตาม จะนำไปสู่ความขัดแย้งและการเผชิญหน้าระหว่างประชาชนกับผู้ที่ขัดขวาง มีวาทกรรมย่อยคือ กลุ่มด้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นผู้สร้างชนวนขัดแย้ง

วาทกรรมกลุ่มคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แบ่งได้เป็น 7 ชุดใหญ่ 26 วาทกรรมย่อย ได้แก่

1. วาทกรรมชุดที่มาของอำนาจในระบอบประชาธิปไตย ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย สร้าง

ความเป็นจริงว่า ประชาธิปไตยไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง การเข้าสู่อำนาจต้องเป็นไปโดยสุจริต ไม่ซื้อเสียงทางตรงและทางอ้อมผ่านทางนโยบายผู้ที่ได้รับเลือกจากประชาชน ต้องใช้อำนาจโดยชอบ ไม่ใช่ใช้อำนาจฉ้อฉลหาผลประโยชน์ให้ตัวเองและพวกพ้อง มีวาทกรรมย่อย 2 วาทกรรม คือ

- 1) แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เพื่อฟื้นฟูระบอบทักษิณ
- 2) สถาปนาปฏิรูปการเมืองเป็นวาระซ่อนเร้นเพื่อนิรโทษกรรมทักษิณ

2. วาทกรรมชุดการแบ่งแยกอำนาจ ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบบทบาทและอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ สร้างความเป็นจริงว่า ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ แม้ฝ่ายนิติบัญญัติจะมีอำนาจแก้ไขรัฐธรรมนูญและกฎหมาย แต่ก็ต้องถูกตรวจสอบได้ มิเช่นนั้นจะมีการใช้อำนาจฉ้อฉล และองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ และบริหาร ก็คือฝ่ายตุลาการ มีวาทกรรมย่อย 2 วาทกรรม คือ

- 1) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบถ่วงดุลการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
- 2) อำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญเป็นของประชาชน จึงต้องทำประชามติ

3. วาทกรรมชุดความสมดุลของอำนาจในโครงสร้างการเมืองระบอบประชาธิปไตย ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า รัฐธรรมนูญ 2540 มีปัญหาเรื่องดุลอำนาจระหว่างสถาบันนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ จนทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าระบอบทักษิณ รัฐธรรมนูญ 2550 จึงร่างมาเพื่อแก้ปัญหาเสียงข้างมากซึ่งตรวจสอบการใช้อำนาจไม่ได้ การทุจริต การเลือกตั้ง การยักยอกและองค์กรอิสระของฝ่ายรัฐบาล และเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจมากขึ้น มีวาทกรรมย่อย 11 วาทกรรม คือ

- 1) การแก้ไขมาตรา 68 เป็นการล้มศาล ล้มสถาบันทำลายประชาธิปไตย
- 2) การแก้ไขมาตรา 68 เป็นการตัดทอนอำนาจประชาชน
- 3) การแก้ไขมาตรา 68 นำไปสู่การแก้รัฐธรรมนูญทั้งฉบับ

- 4) การแก้ไขที่มาส.ว.ให้มาจากการเลือกตั้งนำไปสู่สภาพาส สภาผู้-เมย
- 5) การแก้ไขที่มาส.ว.เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างส.ส.กับส.ว.
- 6) การแก้ไขที่มาส.ว.ให้มาจากการเลือกตั้งเป็นการแก้ไขเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์
- 7) การแก้ไขที่มาส.ว.นำไปสู่การกินรวบประเทศ
- 8) การแก้ไขมาตรา 190 เป็นการขายชาติมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- 9) การแก้ไขมาตรา 190 เป็นการปิดหูปิดตาประชาชน
- 10) แก้ไขมาตรา 237 เพื่อหวังรวบอำนาจ
- 11) การแก้ไขมาตรา 237 จะส่งเสริมให้เกิดการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง

4. **วาทกรรมชุดการใช้อำนาจภายในองค์กรนิติบัญญัติ** ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบเทคนิคการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สร้างความเป็นจริงว่า ส.ส.และส.ว.ที่เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่มีความเป็นอิสระ ตกอยู่ใต้อาณัติของฝ่ายบริหาร การลงมติในเรื่องต่างๆ ถูกกำหนดจากรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว จึงใช้เสียงข้างมากโหวตโดยไม่ฟังคำทักท้วง และยังเร่งดำเนินการตามความต้องการของรัฐบาลทุกวิถีทาง มีวาทกรรมย่อย 4 วาทกรรม คือ

- 1) เสียงข้างมากลากไป เผด็จการรัฐสภา
- 2) เร่งรีบรวบรัดแก้ไข
- 3) ผลโพลแสดงให้เห็นว่า ประชาชนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
- 4) ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เข้าสู่การพิจารณาเป็นร่างปลอม

5. **วาทกรรมชุดเกมการเมือง** ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบการต่อสู้ทางการเมือง สร้างความเป็นจริงว่า นักการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรมุ่งเอาชนะคะคาน แก่งแย่งช่วงชิงอำนาจ ไม่สนใจผลประโยชน์ของประชาชน ไม่ได้มุ่งแก้ปัญหาของประชาชนแต่มุ่งแก้ปัญหาของตัวเอง สืบถึงภาพลักษณ์ติดลบของฝ่ายนิติบัญญัติ มีผลลดทอนความสำคัญของการถกเถียงเนื้อหาสาระการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะรัฐบาลพรรคเพื่อไทย มีวาทกรรมย่อย 3 วาทกรรม คือ

- 1) นักการเมืองเล่นเกม แข่งชิงอำนาจ
- 2) รัฐบาลควรทำเรื่องอื่นที่สำคัญกว่าก่อน
- 3) การเสนอตั้งสภาปฏิรูปการเมืองเป็นเกมการเมืองของรัฐบาล

6. **วาทกรรมชุดความรุนแรง** ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบเร้าอารมณ์ความแตกแยกของสื่อ สร้างความเป็นจริงว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ มีผู้ไม่เห็นด้วยจำนวนมาก จะนำไปสู่การเผชิญหน้ากัน วาทกรรมในชุดนี้สร้างภาพความน่ากลัวให้กับการชุมนุม ไล่ระดับขึ้นไปจากน้อยไปหามาก มีวาทกรรมย่อย 3 วาทกรรม คือ

- 1) แก้รัฐธรรมนูญทำให้ชาติแตกแยก
- 2) แก้รัฐธรรมนูญอาจทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างเสื้อแดงและเสื้อเหลือง
- 3) แก้รัฐธรรมนูญทำให้ความขัดแย้งดูกลามเป็นสงครามกลางเมือง

7. **วาทกรรมชุดลดทอนความน่าเชื่อถือของสมาชิกรัฐสภา** ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบการเบี่ยงเบนประเด็นข่าวของสื่อ สร้างความเป็นจริงว่า นักการเมืองไทยตักตักพร้อมฉ้อฉลตลอดเวลา ไม่รับผิดชอบ ไม่มีมารยาทเป็นคนโกง มีวาทกรรมย่อยคือ นักการเมืองไม่มีจริยธรรมทางการเมือง

วาทกรรมกลุ่มวิพากษ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญ วาทกรรมกลุ่มนี้เป็นการสร้างความเป็นจริงทางเลือกทั้งในเชิงสนับสนุนหรือคัดค้าน มีวาทกรรม 2 ชุด ด้านหนึ่งมีทิศทางสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อีกด้านหนึ่งมีทิศทางสนับสนุนศาลรัฐธรรมนูญว่ามีอำนาจตรวจสอบ ได้แก่

1) **วาทกรรมชุดที่มาของอำนาจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและสมดุของอำนาจ** ในโครงสร้างการเมืองระบอบประชาธิปไตย ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า โครงสร้างการเมืองที่ดี ต้องเปิดให้ทุกฝ่ายต่อรองกันได้ ประชาธิปไตยไม่ใช่แค่ลายลักษณ์อักษรแต่เป็นวิถีชีวิต และต้องเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแบบระบบ

2) **วาทกรรมชุดการแบ่งแยกอำนาจ** ฟังตัวอยู่ภายใต้กรอบบทบาทและอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ สร้างความเป็นจริงว่า ประเทศไทยถือหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจปกป้องกฎหมายสูงสุด

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์ว่าทหกรรมสำคัญ คือ ทหกรรมว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบ การแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือไม่ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า รัฐสภามี อำนาจแก้ไขรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจ ตรวจสอบ อ้างอิงความรู้ว่าด้วยหลักนิติธรรม (the rule of law) บัญญัติในรัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 3 วรรคสอง ว่า “การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็น ไปตามหลักนิติธรรม” หมายถึง การปกครองโดยหลักการ ของกฎหมาย บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งปวงของรัฐบาล และฝ่ายปกครองจะต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2553: ออนไลน์) เกิดขึ้นมาเพื่อจำกัด การใช้อำนาจของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจตรากฎหมาย ของฝ่ายนิติบัญญัติ อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ของฝ่ายบริหาร และอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีของ ฝ่ายตุลาการ (กองบรรณาธิการ สำนักกฎหมาย, 2555: 15-28)

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ในรัฐธรรมนูญ 2550 มีข้อเท็จจริงว่า มาตรา 291 (1) บัญญัติ ข้อห้ามการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญไว้ประการ เดียวคือ จะเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการ เปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบและรูปแบบของรัฐมิได้ ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบการแก้ไข เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด เมื่อไม่ปรากฏอำนาจหน้าที่ หรือขั้นตอนที่กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญเป็น องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ ย่อมจำเป็นที่การใช้ อำนาจต้องอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วย กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยใช้อำนาจตราบทที่ได้รับการ กำหนดให้สามารถกระทำการได้อย่างจำกัด (นันท์วัฒน์ บรรณานันท์, 2557: V-Viii) ชุดถ้อยคำจากข่าว บทบรรณาธิการ และบทความที่ค้นพบภายใต้วาทกรรมนี้ อาทิ พาดหัวข่าว ว่า “ถึงเวลาเรือใหญ่ศาลรธน. อ้อยเชียร์ ชัดกก.พิลึก-ต๋อย นกมวย” (มติชน, 26 เมษายน 2556) หรือ บทบรรณาธิการ เรื่อง “กรรมกรกับนกมวย” ที่เตือนว่า คำตัดสินที่สามารถ อธิบายได้ชัดตามหลักวิชาจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันปกติ เมื่อทุกคนได้รับความเสมอภาค (มติชน, 27 เมษายน 2556)

อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจ ตรวจสอบ อ้างอิงความรู้จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 18-22/2555 วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2555 ที่เคยรับเรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ไว้วินิจฉัย คำวินิจฉัยดังกล่าวอ้างรัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 68 วรรคสอง ว่า ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้เลิกการกระทำ ที่อาจเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อ ล้มล้างระบอบ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครอง ประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญได้ (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 18-22/2555: 20-22) และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 15-18/2556 วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ซึ่งอ้างรัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 3 วรรคสอง ว่า รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบถ่วงดุลการใช้ อำนาจเพื่อให้เป็นไปตามหลัก นิติธรรมอันจะทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับ การคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับการรักษาไว้ ซึ่งความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ 15-18/2556: 18-22)

ชุดถ้อยคำจากข่าว บทบรรณาธิการ และบทความ ที่ค้นพบภายใต้วาทกรรมนี้ อาทิ พาดหัวข่าวว่า “ระอ้า ล้างอำนาจศาล ลุ้นชี้ชะตาแก้ไขที่มาส.ว.จักรธน. 312 ทาสแดงจี้ข้าไม่รับคำตัดสิน” (ไทยโพสต์, 20 พฤศจิกายน 2556) บทบรรณาธิการที่ตั้งชื่อว่า “ถึงยุคสภาท้าทายศาล” (ไทยรัฐ, 23 เมษายน 2556) บทความของ คมชัดลึก วันที่ 1 พฤษภาคม 2556 ที่ตั้งชื่อว่า “เพื่อไทยเปิดหน้าชน ศาลรัฐธรรมนูญ” และยังกล่าวอ้างว่า ที่พรรคเพื่อไทย ไม่ส่งคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญที่รับเรื่องการแก้ไข รัฐธรรมนูญไว้พิจารณา เป็นคำสั่งของทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเขาเห็นว่า ต้องกำจัดเพราะสกัดแผนการกลับ ประเทศไทย (ชนิกานต์ พุ่มพิริญ, 2556: 4)

2. กระบวนการผลิตวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556 ไปสู่ผู้อ่านของหนังสือพิมพ์

จากการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ ในช่วง เวลาที่ศึกษา ประกอบด้วย ข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ

และบทความ เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 รวม 632 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างเสนอ คำศัพท์คัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 6,344 ครั้ง จาก 11, 131 ครั้ง คิดเป็น 56.99% มากกว่าคำศัพท์สนับสนุน การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่พบ 4,631 ครั้ง คิดเป็น 41.61% และกลุ่มวิพากษ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญที่พบ 156 ครั้ง (1.40%) และมีข้อค้นพบต่อไปว่า มีการตอกย่ำคำศัพท์กลุ่มคัดค้าน การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ปรากฏเฉพาะในพาดหัวหลัก พาดหัวรอง ความนำ และหัวตอนของข่าวหน้า 1 และชื่อเรื่อง ของบทบรรณาธิการและบทความ 1,969 ครั้ง จาก 3,236 ครั้ง คิดเป็น 60.85% มากกว่ากลุ่มสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่อยู่ที่ 1,245 ครั้ง (38.47%) สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ เน้นการเสนอวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้ปรากฏแก่สายตาผู้อ่าน

วาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เผยตัว ออกมามากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

- 1) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบถ่วงดุล (1,442 ครั้ง = 12.95%)
- 2) นักการเมืองเล่นเกมแย่งชิงอำนาจทางการเมือง (986 ครั้ง = 8.86%)
- 3) สมาชิกวุฒิสภามีพฤติกรรมไม่มีความน่าเชื่อถือ (498 ครั้ง = 4.47%)
- 4) การแก้ไขรัฐธรรมนูญทำให้ความขัดแย้งลุกลาม เป็นสงครามกลางเมือง (492 ครั้ง = 4.42%)

5) เร่งรีบรวบรัดแก้ไขรัฐธรรมนูญ (473 ครั้ง = 4.25%)

ส่วนวาทกรรมสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่เผยตัวออกมามากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

- 1) รัฐสภาใช้อำนาจแก้ไขรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ ไม่มีอำนาจเข้ามาตรวจสอบ (1,622 ครั้ง = 14.57%)
- 2) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเมือง (807 ครั้ง = 7.25%)
- 3) ฝ่ายค้านเล่นเกมการเมือง ขัดขวางเตะถ่วง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ (696 ครั้ง = 6.25%)
- 4) รัฐธรรมนูญ 2550 เอื้อประโยชน์ให้บางกลุ่ม ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง (361 ครั้ง = 3.24%)
- 5) กลุ่มต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญสร้างขบวนการ ขัดแย้ง (220 ครั้ง = 1.98%)

กรณีข่าวหน้า 1 *มติชน* ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการ ให้ความสำคัญเป็นข่าวชายหน้า 1 คัดเลือกประเด็น ถกเถียงเชิงสนับสนุนหรือคัดค้าน ที่มาของเนื้อหาเน้นอ้างอิง แหล่งข่าวส.ส.ฝ่ายรัฐบาล ย้ำวาทกรรมสนับสนุนการแก้ไข รัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในพาดหัวมากกว่าวาทกรรม คัดค้าน แสดงมุมมองสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อยู่ในที่ มีลีลา การใช้ภาษาพาดหัวสอดคล้องกับโครงเรื่อง สนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 3 แบบคือ บอกข้อเท็จจริง ที่เป็นบวกตรงไปตรงมาในพาดหัว อ้างอิงคำพูดฝ่ายรัฐบาล มาพาดหัว และใช้ภาษาตีความเหตุการณ์เพื่อเพิ่มความชอบธรรม ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
การให้ความสำคัญ	ข่าวชาย 66/112 (58.92%)	ข่าวชาย 57/94 (60.64%)	ต่อข่าวหน้า 1 39/96 (40.62%)	ข่าวชาย 67/117 (57.26%)
การเลือกประเด็น	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 89/259 (34.36%)	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 111/278 (39.93%)	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 66/218 (30.27%)	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 114/269 (42.38%)
ที่มาของเนื้อหา	ส.ส.รัฐบาล 172/696 (24.71%) ส.ส.ฝ่ายค้าน 122/696 (17.53%)	ส.ส.รัฐบาล 175/748 (23.29%) นักข่าวสรุปความ 141/748 (18.85%)	นักข่าวสรุปความ 140/519 (26.97%) ส.ส.รัฐบาล 108/519 (20.81%)	ส.ส.รัฐบาล 147/670 (21.94%) นักข่าวสรุปความ 139/670 (20.75%)

ตารางที่ 3 (ต่อ) เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
กรอบข่าว 3 อันดับแรก	1. บทบาทอำนาจ ศาลฯ 46/112 (41.07%) 2. รธน. กับปชต. 26/112 (23.21%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 24/112 (21.43%)	1. รธน. กับปชต. 30/94 (31.91%) 2. บทบาทอำนาจศาลฯ 30/94 (31.91%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 16/94 (17.02%)	1. บทบาทอำนาจศาลฯ 31/96 (32.29%) 2. รธน. กับปชต. 24/96 (25%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 19/96 (19.79%)	1. รธน. กับปชต. 51/117 (43.59%) 2. การต่อสู้ทางการเมือง 16/117 (13.67%) 3. เทคนิคการแก้ไขรธน. 15/117 (12.82%)
วาทกรรม 3 อันดับแรก ที่เผยตัวออกมา ผ่านคำศัพท์	1. รัฐสภาที่มีอำนาจแก้ไข 537/2,484 (21.62%) 2. ศาลฯ มีอำนาจ ตรวจสอบ 298/2,484 (11.99%) 3. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 234/2,484 (9.42%)	1. รัฐสภาที่มีอำนาจแก้ไข 473/2,859 (14.83%) 2. ศาลฯ มีอำนาจ ตรวจสอบ 402/2,859 (13.90%) 3. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการปฏิรูป 268/2,859 (11.14%)	1. รัฐสภาที่มีอำนาจแก้ไข 236/1,629 (14.49%) 2. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 201/1,629 (12.34%) 3. ศาลฯ มีอำนาจ ตรวจสอบ 172/1,629 (10.56%)	1. รัฐสภาที่มีอำนาจแก้ไข 266/2,026 (13.14%) 2. ศาลฯ มีอำนาจตรวจสอบ 247/2,026 (12.20%) 3. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 160/2,026 (7.90%)
ภาพรวมการย้า วาทกรรม	สนับสนุน 1,328/2,484 (53.46%)	คัดค้าน 1,477/2,859 (51.66%)	คัดค้าน 998/1,629 (61.26%)	คัดค้าน 1,306/2,026 (64.49%)
วาทกรรมที่ เผยตัวออกมาในพาดหัว ความน่า และหัวตอน	สนับสนุน 475/950 (50%)	คัดค้าน 585/1,086 (53.86%)	คัดค้าน 325/489 (66.46%)	คัดค้าน 459/524 (87.59%)
มุมมอง	สนับสนุนในที่ 50/112 (44.64%)	สังเกตการณ์ 55/94 (58.51%)	ค้านในที่ 61/96 (63.54%)	ค้านในที่และผู้เล่น ร่วมคัดค้าน 100/117 (85.47%)
ลีลา ภาษาพาดหัว ที่ใช้บ่อยครั้ง	บอกข้อเท็จจริง เชิงบวก อ้างอิงรัฐบาล ใช้คำเพิ่มความ ชอบธรรม	บอกข้อเท็จจริงเชิงลบ อ้างอิงฝ่ายค้าน ใช้คำลดความ ชอบธรรม	บอกข้อเท็จจริงเชิงลบ อ้างอิงฝ่ายค้าน ใช้คำลดความ ชอบธรรม ใช้คำสำคัญ ตั้งฉายา	อ้างอิงฝ่ายค้าน แปลความคำรัฐบาล ใช้คำลดความชอบธรรม ใช้คำสำคัญ ตั้งฉายา- ประณามคำทอ

(หน่วย: ชิ้น/เปอร์เซ็นต์)

ไทยรัฐ ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญเป็นข่าวชายหน้า 1 คัดเลือกประเด็นดกเถียงเชิงสนับสนุนหรือคัดค้าน ที่มาของเนื้อหาเน้นอ้างอิงแหล่งข่าว ส.ส. ฝ่ายรัฐบาล ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในพาดหัวมากกว่าวาทกรรมสนับสนุน แสดงมุมมองการแก้ไขรัฐธรรมนูญแบบสังเกตการณ์ มีลีลาการใช้ภาษาพาดหัวข่าวสอดคล้องกับโครงเรื่องคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 3 แบบคือ บอกข้อเท็จจริงที่เป็นลบตรงไปตรงมาในพาดหัว อ้างอิงคำพูดฝ่ายค้านมาพาดหัว และใช้ภาษาตีความเหตุการณ์เพื่อลดความชอบธรรมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

คมชัดลึก ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการไม่ให้ความสำคัญเป็นข่าวชายหน้า 1 แต่จัดวางเป็นต่อข่าวหน้า 1 คัดเลือกประเด็นดกเถียงเชิงสนับสนุนหรือคัดค้าน ที่มาของเนื้อหาเน้นให้ผู้สื่อข่าวสรุปความ ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในพาดหัวมากกว่าวาทกรรมสนับสนุน แสดงมุมมองคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่ในที่ มีลีลา การใช้ภาษาพาดหัวสอดคล้องกับโครงเรื่องคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 4 แบบ คือ บอกข้อเท็จจริงที่เป็นลบตรงไปตรงมาในพาดหัว อ้างอิงคำพูดฝ่ายค้านมาพาดหัว และใช้ภาษาตีความเหตุการณ์เพื่อลดความชอบธรรมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และใช้คำสำคัญลดศักดิ์ศรี ตั้งฉายาตัวบุคคลหรือสิ่งที่ดำเนินการ

ไทยโพสต์ ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญเป็นข่าวชายหน้า 1 คัดเลือกประเด็นดกเถียงเชิงสนับสนุนและคัดค้าน ที่มาของเนื้อหาเน้นอ้างอิงแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล ใกล้เคียงกับให้นักข่าวสรุปความ ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในพาดหัวมากกว่าวาทกรรมสนับสนุน แสดงมุมมองแบบผู้เล่นร่วมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ด้วยลีลา การใช้ภาษาพาดหัวสอดคล้องกับโครงเรื่องคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 4 แบบ คือ อ้างอิงคำพูดฝ่ายค้านมาพาดหัว อ้างอิงคำพูดฝ่ายรัฐบาล มาแปลความเพื่อลดความชอบธรรม ใช้คำลดความชอบธรรมใช้คำสำคัญ (keyword) ตั้งฉายา (naming) ประณามคำทอ (condemnation)

หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ยังปฏิบัติการวาทกรรมด้วยบทบรรณาธิการ เพื่อขยายความมุมมองข่าวหน้า 1 ที่เสนอให้ปรากฏหนักแน่นและชัดเจนมากขึ้น โดยบทบรรณาธิการที่สนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือ หนังสือพิมพ์มติชน ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญนำมาเขียนเป็นบทบรรณาธิการ คัดเลือกประเด็นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญมาพูดถึง ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนล้วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ตามในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นใช้การอ้างอิงแหล่งข่าวฝ่ายราชการและนักวิชาการ ย้ำวาทกรรมสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่องมากกว่าวาทกรรมคัดค้าน แสดงมุมมองแบบสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบโน้มน้าวชักจูง ใช้ภาษาแบบแนะนำสั่งสอน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยบทบรรณาธิการ ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
การให้ความสำคัญ	10/127 (7.87%)	25/127 (19.68%)	3/127 (2.36%)	19/127 (14.96%)
การเลือกประเด็น	การพิจารณาของศาลฯ 6/14 (42.86%)	ดกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 27/48 (56.25%)	กระบวนการแก้ไข 2/5 (40%)	กระบวนการแก้ไข 13/30 (43.33%)
การอ้างอิงแหล่งข่าว	ราชการ 3/6 (50%) สถาบันวิชาการ 2/6 (33.33%)	สถาบันวิชาการ 9/23 (39.13%) ส.ส.รัฐบาล 7/23 (30.43%)	ไม่อ้าง	คณะรัฐมนตรี 5/13 (38.46%) ส.ส.รัฐบาล 4/13 (30.77%)

ตารางที่ 4 (ต่อ) เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยบทบรรณาธิการ
ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
กรอบบทบรรณาธิการ 3 อันดับแรก	1. บทบาทอำนาจศาลฯ 4/10 (40%) 2. รธน.กับปชต. 3/10 (30%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 2/10 (20%)	1. รธน.กับปชต. 14/25 (56%) 2. บทบาทอำนาจศาลฯ 9/25 (36%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 1/25 (4%) เราารมณความแตกแยก 1/25 (4%)	1. บทบาทอำนาจศาลฯ 1/3 (33.33%) 2. รธน.กับปชต. 1/3 (33.33%) 3. การต่อสู้ทางการเมือง 1/3 (33.33%)	1. รธน.กับปชต. 8/19 (42.11%) 2. เราารมณความแตกแยก 4/19 (21.05%) 3. เทคนิคการแก้ไข รธน.3/19 (15.79%) การต่อสู้ทางการเมือง 3/19 (15.79%)
วาทกรรม 3 อันดับแรก ที่เผยตัวออกมา ผ่านคำศัพท์	1. รัฐสภามีอำนาจแก้ไข 21/71 (29.58%) 2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการปฏิรูป 10/71 (14.08%) 3. มีการใช้ศาลฯเพื่อ ประโยชน์การเมือง 7/71 (9.86%)	1. ศาลฯมีอำนาจตรวจสอบ 52/241 (21.58%) 2. แก้ที่มาส.ว.ทำให้ กินรวบประเทศ 32/241 (13.28%) 3. แก้ที่มาส.ว.ทำให้เกิด สภาพาส สภาผู้เมีย 25/241 (10.37%)	1. ปฏิรูปการเมือง มีวาระซ่อนเร้น ช่วยทักษิณ 6/23 (26.09%) 2. ปฏิรูปการเมืองเป็น เกมของรัฐบาล 6/23 (26.09%) 3. ศาลฯมีอำนาจตรวจสอบ 4/23 (17.39%)	1. ศาลฯมีอำนาจตรวจสอบ 31/188 (16.49%) 2. สงครามกลางเมือง 30/188 (15.96%) 3. เสียข้างมากลากไป เผด็จการสภา 20/188 (13.64%)
การย้าวาทกรรม	สนับสนุน 54/71 (76.05%)	คัดค้าน 213/241 (88.39%)	คัดค้าน 22/23 (95.65%)	คัดค้าน 188/188 (100%)
วาทกรรมที่เผยตัว ออกมาในชื่อเรื่อง	สนับสนุน 6/9 (66.67%)	คัดค้าน 21/22 (95.45%)	คัดค้าน 3/3 (100%)	คัดค้าน 22/22 (100%)
มุมมอง	สนับสนุน 7/10 (70%)	คัดค้าน 24/25 (96%)	คัดค้าน 3/3 (100%)	คัดค้านและผู้เล่น ร่วมคัดค้าน 19/19 (100%)
ชื่อเรื่อง สีลา ภาษา ที่ใช้บ่อยครั้ง ในเนื้อเรื่อง	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลาโน้มน้าวชักจูง ภาษาแนะนำสั่งสอน	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลาโต้แย้ง ภาษากล่าวหา	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล โต้แย้ง- กล่าวหา ลีลาโต้แย้ง ภาษาดักเตือน	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลากล่าวหา ภาษากล่าวหา

(หน่วย: ขึ้น/เปอร์เซ็นต์)

บทบรรณาธิการที่คัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือ หนังสือพิมพ์**ไทยรัฐ** ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญนำมาเขียนเป็นบทบรรณาธิการ คัดเลือกประเด็นเชิงถกเถียงสนับสนุนหรือคัดค้านมาพูดถึง ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนส่วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าวในการแสดงจุดยืน อย่างไรก็ดี ในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นใช้การอ้างอิงแหล่งข่าวฝ่ายวิชาการและส.ส.รัฐบาล ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่องมากกว่าวาทกรรมสนับสนุน แสดงมุมมองแบบคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบโต้แย้ง ใช้ภาษาแบบกล่าวหา เรียกได้ว่า บทบรรณาธิการของ**ไทยรัฐ** เป็นที่เผยแผ่วาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ หลังจากเสนอข่าวหน้า 1 ด้วยท่าทีคลุมเครือ

หนังสือพิมพ์**คมชัดลึก** ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการไม่พูดถึงการแก้ไขรัฐธรรมนูญ นับคือไม่ให้ความสำคัญประเด็นที่นำมาพูดถึงอยู่บ้างคือ กระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนส่วนๆ โดยไม่อ้างอิงแหล่งข่าว ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่อง แสดงมุมมองคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งหมด ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล โต้แย้ง และกล่าวหา ลีลาการเขียนแบบโต้แย้ง ใช้ภาษาแบบดักเตือน

ขณะที่ หนังสือพิมพ์**ไทยโพสต์** ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญนำมาเขียนเป็นบทบรรณาธิการ คัดเลือกประเด็นกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาพูดถึง

ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนส่วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ดี ในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้น อ้างอิงแหล่งข่าวคณะรัฐมนตรีและส.ส.รัฐบาล ย้ำวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่องทั้งหมด แสดงมุมมองคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบกล่าวหา ใช้ภาษาแบบกล่าวหา

หนังสือพิมพ์ยังปฏิบัติกรวาทกรรมผ่านบทความมี 2 ลักษณะ ระหว่างพยายามเปิดพื้นที่ถกเถียงให้เกิดการถกเถียง กับใช้เป็นพื้นที่ตอกย้ำ ขยายความ เร้าอารมณ์ให้ชัดเจนหนักแน่นกว่าข่าวหน้า 1 และบทบรรณาธิการด้วยลีลา ภาษา โดยกลุ่มที่พยายามเปิดพื้นที่ถกเถียงให้เกิดการถกเถียง คือ หนังสือพิมพ์**มติชน** ปฏิบัติการวาทกรรมผ่านบทความด้วยการให้ความสำคัญนำมาเขียนเป็นบทความ เปิดพื้นที่ให้ถกเถียงจากคอลัมน์นิสระดับผู้บริหาร บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวหน้า 1 คอลัมน์นิสประจำที่เป็นนักวิชาการ และเปิดพื้นที่ให้คนภายนอกส่งบทความ คัดเลือกประเด็นเชิงถกเถียงสนับสนุนหรือคัดค้านมาพูดถึง ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนส่วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ดี ในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นใช้การอ้างอิงแหล่งข่าวคณะรัฐมนตรี ส.ส.ฝ่ายค้าน อดีตสมาชิกรัฐสภาและสถาบันวิชาการ ย้ำวาทกรรมสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่องมากกว่าวาทกรรมคัดค้าน แสดงมุมมองแบบสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบโต้แย้ง ใช้ภาษาชวนสนทนาแลกเปลี่ยน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยบทความ ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
การให้ความสำคัญ	61/127 (48.03%)	21/127 (16.53%)	17/127 (13.38%)	57/127 (44.88%)
การเปิดพื้นที่ถกเถียง	คอลัมน์นิสต์ระดับ ผู้บริหาร บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวหน้า 1 คอลัมน์นิสต์ ประจำภายนอก ที่เป็นนักวิชาการ และเปิดให้ ส่งบทความ	คอลัมน์นิสต์ ในกองบรรณาธิการ 2 ข้างเพื่อให้เกิด การถกเถียง	คอลัมน์นิสต์ใน กองบรรณาธิการ และคอลัมน์นิสต์ ประจำภายนอก	คอลัมน์นิสต์ ในกองบรรณาธิการ คอลัมน์นิสต์ ประจำภายนอก และเปิดให้ ส่งบทความ
การเลือกประเด็น	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 34/98 (34.69%)	การพิจารณา ของศาลฯ 14/42 (33.33%)	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 9/28 (32.14%)	ถกเถียงเชิงหนุน/ค้าน 43/115 (43.33%)
การอ้างอิงแหล่งข่าว	คณะรัฐมนตรี 5/22 (22.73%) ส.ส.ฝ่ายค้าน 3/22 (13.64%) อดีตสมาชิกวุฒิสภา 3/22 (13.64%) สถาบันวิชาการ 3/22 (13.64%)	ส.ส.ฝ่ายค้าน 1/2 (50%) อดีตสมาชิกวุฒิสภา 1/2 (50%)	ส.ส.รัฐบาล 10/19 (52.63%) สถาบันวิชาการ 3/19 (15.79%)	คณะรัฐมนตรี 4/12 (33.33%) สถาบันวิชาการ 2/12 (16.66%)
กรอบบทความ 3 อันดับแรก	1. การต่อสู้ทางการเมือง 23/61 (37.70%) 2. รธน.กับปชต. 18/61 (29.51%) 3. บทบาทอำนาจศาลฯ 15/61 (24.59%)	1. การต่อสู้ทางการเมือง 7/21 (33.33%) เรื่อารมณัความแตกแยก 7/21 (33.33%) 2. บทบาทอำนาจศาลฯ 6/21 (28.57%) 3. รธน.กับปชต. 1/21 (4.77%)	1. การต่อสู้ทางการเมือง 5/17 (29.41%) 2. รธน.กับปชต. 3/17 (17.68%) 3. เรื่อารมณัความแตกแยก 3/17 (17.68%)	1. รธน.กับปชต. 24/57 (42.10%) 2. บทบาทอำนาจศาลฯ 21/57 (36.84%) 3. เรื่อารมณัความแตกแยก 6/57 (10.53%)

ตารางที่ 5 (ต่อ) เปรียบเทียบปฏิบัติการวาทกรรมการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ด้วยบทความ ของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ

ปฏิบัติการวาทกรรม	มติชน	ไทยรัฐ	คมชัดลึก	ไทยโพสต์
วาทกรรม 3 อันดับแรก ที่เผยตัวออกมา ผ่านคำศัพท์	1. ฝ่ายค้านเล่นเกม 123/552 (22.28%) 2. รธน.2550 เอื้อประโยชน์ให้บางกลุ่ม 60/552 (10.87%) 3. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 54/552 (9.78%)	1. ฝ่ายค้านเล่นเกม 41/218 (18.81%) 2. รัฐสภาไม่อำนาจแก้ไข 22/218 (10.09%) 3. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 17/218 (7.80%)	1. นักการเมืองเล่นเกม แย่งชิงอำนาจ 34/178 (19.10%) 2. สมาชิกรัฐสภาไม่ พฤติกรรมไม่น่าเชื่อถือ 21/178 (11.80%) 3. ปฏิรูปการเมืองเป็น เกมของรัฐบาล 14/178 (7.87%) พื้นระบอบทักษิณ 14/178 (7.87%)	1. ศาลมีอำนาจตรวจสอบ 193/663 (29.11%) 2. สงครามกลางเมือง 45/663 (6.79%) 3. สมาชิกรัฐสภาไม่ พฤติกรรมไม่น่าเชื่อถือ 41/663 (6.18%)
การย้าวาทกรรม	สนับสนุน 368/552 (66.67%)	สนับสนุน 134/218 (61.47%)	คัดค้าน 151/178 (84.83%)	คัดค้าน 639/663 (96.38%)
วาทกรรมที่เผยตัว ออกมาในชื่อเรื่อง	สนับสนุน 35/55 (63.64%)	สนับสนุน = คัดค้าน 6/21=6/21 (28.57%)	คัดค้าน 15/15 (100%)	คัดค้าน 47/49 (95.92%)
มุมมอง	สนับสนุนและผู้เล่น ร่วมสนับสนุน 33/61 (54.10%)	สนับสนุน = คัดค้าน 7/21=7/21 (33.33%)	คัดค้าน 14/17 (82.35%)	คัดค้านและผู้เล่นร่วม คัดค้าน 53/57 (92.98%)
ชื่อเรื่อง ลีลา ภาษา ที่ใช้อยู่บ่อยครั้ง ในเนื้อเรื่อง	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลาโต้แย้ง ภาษาชวนสนทนา แลกเปลี่ยน	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลาโต้แย้ง ภาษาชวนสนทนา แลกเปลี่ยน	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลาให้ข้อมูล ภาษากล่าวหา	ชื่อเรื่องให้ข้อมูล ลีลากล่าวหา ภาษากล่าวหา ใส่ร้าย ประณามคำหยาบคาย

(หน่วย: จีน/เปอร์เซ็นต์)

หนังสือพิมพ์**ไทยรัฐ** ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการเขียนบทความเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่บ้าง เปิดพื้นที่คู่คานด้วยคอลัมน์ระดับที่ปรึกษาของกองบรรณาธิการ คัดเลือกประเด็นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนล้วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ดี ในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นใช้การอ้างอิงแหล่งข่าวส.ส.ฝ่ายค้าน สมาชิกสภา ข้าราชการสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มากกว่าวาทกรรมคัดค้าน แต่ชวาทกรรมสนับสนุน

ในชื่อเรื่องเท่าๆ กับวาทกรรมคัดค้าน แสดงมุมมองสนับสนุนเท่าๆ กับคัดค้าน ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาโต้แย้ง ใช้ภาษาชวนสนทนาแลกเปลี่ยน

กลุ่มที่ใช้บทความเป็นพื้นที่ตอกย้ำ ขยายความ เร้าอารมณ์ให้ชัดเจนหนักแน่นกว่าข่าวหน้า 1 และบทบรรณาธิการ คือ หนังสือพิมพ์**คมชัดลึก** ซึ่งปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการเขียนบทความเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญบ้าง มีการเปิดพื้นที่ที่ถกเถียงให้คอลัมน์สตีในกองบรรณาธิการหมุนเวียนกันเขียน และมีพื้นที่ที่ประจำสำหรับคอลัมน์สตีภายนอก คัดเลือก

ประเด็นถกเถียงเชิงสนับสนุนหรือคัดค้านมาพูดถึง ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนล้วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ตามในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นใช้การอ้างอิงแหล่งข่าวส.ส.รัฐบาล และสถาบันวิชาการ ย้ำว่าทหกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และทำให้เด่นในชื่อเรื่องเกือบทั้งหมด แสดงมุมมองคัดค้านเกือบทั้งหมด ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบให้ข้อมูล และใช้ภาษากล่าวหา

หนังสือพิมพ์ **ไทยโพสต์** ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการให้ความสำคัญนำเรื่องรัฐธรรมนูญมาเขียนเป็นบทความเปิดพื้นที่ให้คอลัมนิสต์ภายในและภายนอก ที่มาของเนื้อหาเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนล้วนๆ แทบจะไม่อ้างอิงแหล่งข่าว อย่างไรก็ตามในส่วนแหล่งข่าวที่นำมาอ้างอิงเพียงเล็กน้อยนั้นเป็นแหล่งข่าวจากคณะรัฐมนตรีและสถาบันวิชาการ ย้ำว่าทหกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญและทำให้เด่นในชื่อเรื่องเกือบทั้งหมด แสดงมุมมองแบบผู้เล่นร่วมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญเกือบทั้งหมด ตั้งชื่อเรื่องแบบให้ข้อมูล ลีลาการเขียนแบบกล่าวหา ใช้ภาษาแบบให้คำสำคัญ ตั้งฉายา ประณาม คำทอหยาบคาย

ตัวอย่างการวิเคราะห์กระบวนการผลิตวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ ประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญเรื่องที่มาส.ว. หนังสือพิมพ์ปฏิบัติการวาทกรรมผ่านข่าว เช่น วันที่ 20 สิงหาคม 2556 เป็นวันที่รัฐสภาจะพิจารณาเรื่องนี้ในวาระ 2 เป็นวันแรก **มติชน** แม้จะพาดหัวระบุนข้อเท็จจริงว่า “รัฐสภาถกที่มาส.ว.วันนี้” แต่พาดหัวบรรทัดถัดมาระบุว่า “พท.เครียด สั่งส.ส.อยู่โยง 6 วันรวด” และความนำยังระบุต่อมาว่า “คุมเชิงปชป.ยื้อวาระ 2 ฝ่ายค้านจัด 118 ขุนพล ผนัก 44 วุฒิสภาสรรหาถลก” นี่เป็นการใช้ลีลาภาษาพาดหัวด้วยการอ้างอิงแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล เพื่อลดความชอบธรรมฝ่ายคัดค้าน การแก้ไขว่า มีเจตนาถ่วงเวลาเป็นการแสดงมุมมองสนับสนุนการแก้ไขอยู่ในที่โดยใช้วาทกรรมเกมการเมือง สร้างความเป็นจริงว่า ฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์ ไม่ได้คำนึงอย่างตรงไปตรงมาหรือมีเหตุผล แต่จงใจขัดขวางการแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกวิถีทาง

ข่าววันเดียวกัน **ไทยรัฐ** แม้จะพาดหัวระบุนข้อเท็จจริงว่า “ด้านแก้ รธน. จบวาระ 3 ยื่นตีความ” แต่เนื้อเป็นการใช้ลีลาพาดหัวด้วยการอ้างอิงแหล่งข่าวฝ่ายค้าน ลดความ

ชอบธรรมการแก้ไข แสดงนัยว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ไม่น่าจะนำไปสู่ประชาธิปไตย จึงเป็นการแสดงมุมมองค้านอยู่ในที่ โดยวาทกรรมชุดความสมดุลของอำนาจในโครงสร้างการเมืองระบอบประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า การแก้ไขมาตรานี้จะทำให้กลับไปสู่ปัญหาคูลอำนาจเสียไปเหมือนรัฐธรรมนูญ 2540 จึงเป็นการกำหนดกรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย นอกจากนี้ ความนำยังระบุว่า “ปชป.พึ่งศาลพลิกเกมสู่รัฐบาล” เป็นการใส่ภาษาเพิ่มสีสันเร้าอารมณ์คัดค้าน เช่นเดียวกับ **คมชัดลึก** พาดหัววันเดียวกันว่า “ชำแหละสภาเกินรบ” เป็นการใส่ลีลาภาษาพาดหัวด้วยการใช้คำสำคัญเพิ่มน้ำหนักการคัดค้าน เปรียบการแก้ไขที่มาส.ว.ว่าจะทำให้เกิดการครอบงำฝ่ายนิติบัญญัติ แก่นเรื่องต้องการจะบอกว่า การแก้ไขที่มาส.ว.ไม่น่าไปสู่ประชาธิปไตย โดยวาทกรรมชุดความสมดุลของอำนาจในโครงสร้างการเมืองระบอบประชาธิปไตย สร้างความเป็นจริงว่า การแก้ไขที่มาส.ว.นำไปสู่การกีดกันรวบประเทศเผยตัวออกมาผ่านการกำหนดกรอบรัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย ขณะที่ **ไทยโพสต์** พาดหัวว่า “ล้างบางส.ว.สรรหา พท.แปรญัตติรีรธน.ให้ยุติหน้าที่ทันทีหลังเลือกตั้งส.ว.” การใช้คำว่า “ล้างบาง” และ “รีรธน.” เป็นการตีความของผู้เขียนพาดหัวเพื่อลดความชอบธรรมการแก้ไข ความนำยังระบุว่า “วิปรบ.ยืนยันชำระรธน.แค่ที่มาส.ว.ฉบับเดียว” การใช้คำว่า “ชำระ” เป็นการใส่คำตัดสินเชิงคุณค่า ประณามการแก้ไขอย่างเปิดเผยราวกับเป็นผู้เล่นคนหนึ่งที่ร่วมส่งเสียงว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ไม่น่าไปสู่ประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์ยังปฏิบัติการวาทกรรมในประเด็นนี้ผ่านบทบรรณาธิการ และบทความ เพื่ออธิบายความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข่าวตามมุมมองของหนังสือพิมพ์ที่ยังอาจคลุมเครือ อาทิ บทบรรณาธิการ **มติชน** วันที่ 21 สิงหาคม 2556 เผยมุมมองสนับสนุนการแก้ไขชัดเจนขึ้น โดยตั้งชื่อเรื่องโต้แย้งผู้คัดค้านว่า “ส.ว.-ยึดโยงประชาชน” มีการเขียนด้วยลีลาโต้แย้ง ใช้น้ำเสียงแนะนำสั่งสอนผู้ที่คัดค้านการแก้ไขที่มาส.ว.ให้มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด เช่น ระบุว่า “...ส.ว.สรรหาขัดแย้งหลักประชาธิปไตยอย่างสิ้นเชิง เพราะประชาธิปไตยออกแบบมาให้ยึดโยงกับประชาชน การเลือกตั้งส.ว.จึงเป็นเรื่องมีเหตุผล ส่วนเรื่องสภาผู้แทนเป็นจุดอ่อนที่ต้องช่วยกันหาวิธีปรับแก้ แต่ไม่ใช่ล้มการแก้ไขในเรื่องที่มีเหตุผลทั้งหมด” อย่างไรก็ตาม **มติชน** ยังเสนอบทความ

เชิงวิพากษ์การแก้ไขประเด็นนี้ด้วย กล่าวคือ แม้สนับสนุนให้มีการแก้ไขแต่เสนอทางเลือกอื่นในการแก้ เช่น บทความของ พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ วันที่ 27 สิงหาคม 2556 ชื่อ “ข้อถกเถียงเรื่องการปฏิรูป สถาบันนางในอังกฤษ” เสนอมุมมองแบบจุลประภาษว่า การแก้ไขเรื่องที่มาส.ว. ก่อนที่จะแก้ไขเนื้อหาควรมองหน้าที่ของสถาบันวุฒิสภาก่อน และจากนั้นค่อยมาดูเรื่องการยึดโยงกับประชาชน (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2556: 6)

ขณะที่ บทบรรณาธิการ *ไทยรัฐ* วันที่ 21 สิงหาคม 2556 เผยมุมมองคัดค้านการแก้ไขชัดเจนขึ้น โดยตั้งชื่อเรื่องประชดเสียติว่า “ระบบคณาญาติงเจริญ?” ใช้ลีลาการเขียนแบบโต้แย้ง ด้วยน้ำเสียงแบบกล่าวหาว่า ฝ่ายที่ต้องการแก้ไขเรื่องที่มาส.ว.ต้องการควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น ระบุว่า “...วงการเมืองเชื่อกันว่าการแก้ที่มาส.ว.เป็น “ปฏิบัติการต่างตอบแทน” ระหว่างรัฐบาลกับส.ว.เลือกตั้งให้ส.ว.ชุดปัจจุบันลงสมัครได้แลกกับแก้ไขมาตรา 68 และสนับสนุนพ.ร.บ.นิรโทษกรรม และยังจะร่วมมือกันฟื้นฟู “สภาผู้เฒ่า” คัดข้อห้ามบุพการี คู่สมรส บุตรของ ส.ส.ไม่ให้สมัครส.ว. จึงเป็นการส่งเสริมระบบผูกขาดอำนาจผ่านตระกูลการเมืองที่เรียกว่า “วงศ์การเมือง” ให้รุ่งเรืองเหมือนฟิลิปปินส์และหลายจังหวัดในไทย เรื่องนี้จึงมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการเมืองของประเทศ” เช่นเดียวกับ บทความ *คมชัดลึก* วันที่ 4 กันยายน 2556 เขียนโดย สมถวิล เทพสวัสดิ์ ตั้งชื่อเรื่องแบบกล่าวหาว่า “จับตาบททวนที่มาสภาผู้เฒ่า เสียเวลาไม่ว่าเสียหน้าเรื่องใหญ่!” เนื้อหาเน้นว่าทรมานใจนิติรัฐบาลว่า ต้องการรวบอำนาจใช้ภาษาแบบใส่ร้ายและตั้งฉายา เช่นระบุว่า “...พรรคเพื่อไทยเลือกแก้เรื่องที่มาส.ว.ก่อนน่าจะมียกการเมืองแอบแฝงซึ่งร่างยังปลดล็อกคุณสมบัติต้องห้ามของเดิมออกอันจะทำให้เกิดสภาผู้เฒ่า สภาเครือญาติ” (สมถวิล เทพสวัสดิ์, 2556: หรือ บทบรรณาธิการ *ไทยโพสต์* วันที่ 21 สิงหาคม 2556 ตั้งชื่อเรื่องเชิงตั้งคำถามว่า “นี่หรือประมุขฝ่ายนิติบัญญัติ” ลีลาการเขียน และน้ำเสียงในเชิงกล่าวหาว่า ประธานและรองประธานรัฐสภา ไม่เป็นกลาง เช่น ระบุว่า “...การพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วยที่มาส.ว.มีผู้เสนอคำแปรญัตติ 202 คน แต่ปรากฏชัดเรื่องความไม่เป็นกลางของประธานและรองประธานรัฐสภา มีการหักดิบปิดปากผู้สงวนคำแปรญัตติ 57 คน เอาใจผู้มีอำนาจเหนือกว่า เอาตำรวจมาล้อมกรอกรุมลากตัวส.ส.ที่ไม่ยอมรับคำวินิจฉัย

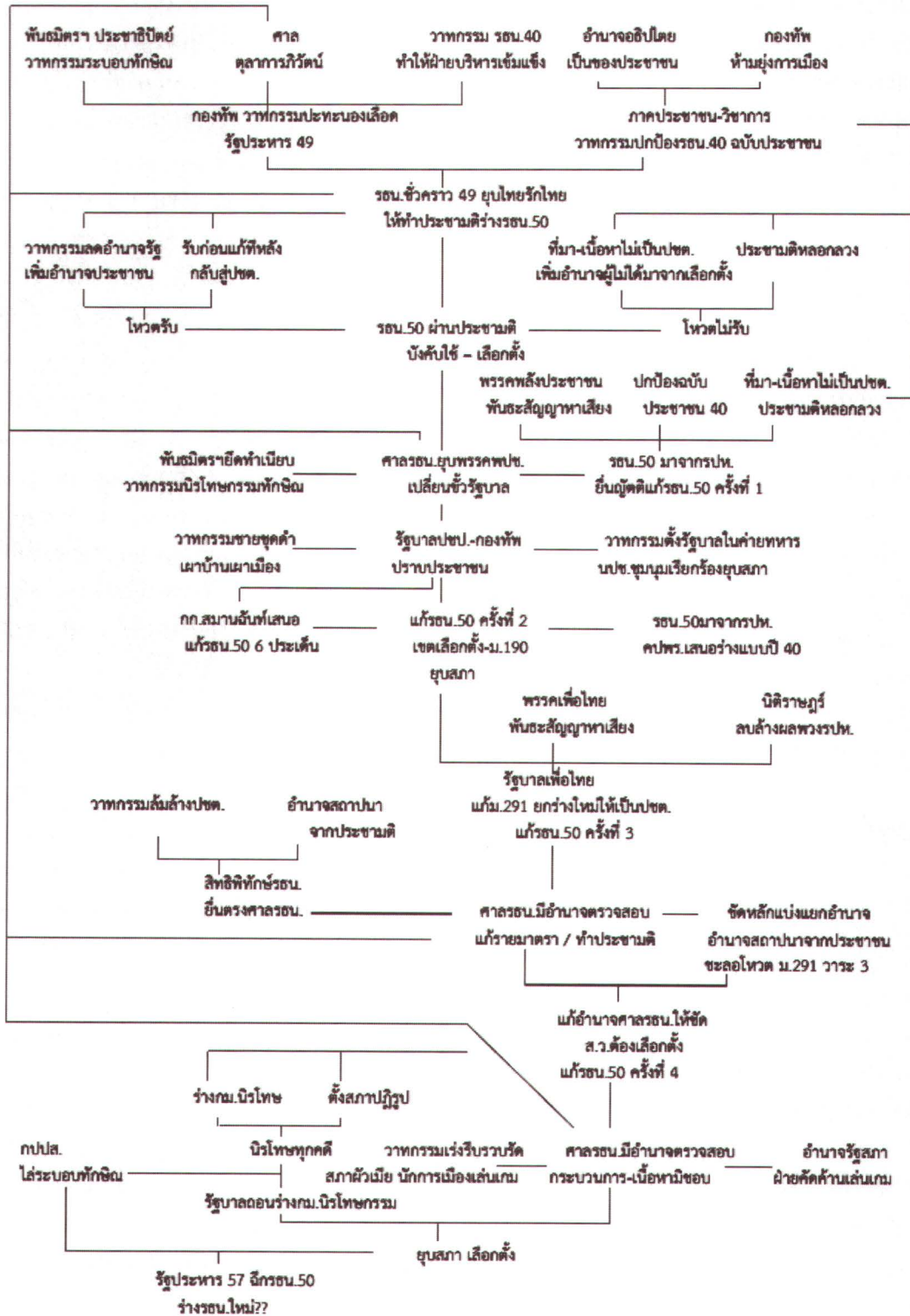
แม้จะเข้าใจได้ว่าเพื่อความเรียบร้อยเพราะเคยมีส.ส.ปาแฟ้ม แต่สาเหตุความวุ่นวายมาจากการกระทำไม่เหมาะสมของประธานรัฐสภาที่มดมือชก ลงมติ สะท้อนว่าลูแก่อ่านจตุคามตัวแทนประชาชน”

3. วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556

จากการวิเคราะห์ห้วงศักราชการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ผู้วิจัยพบสาเหตุก่อกวนการต่อสู้การนิยามความเป็นจริงเรื่อง “รัฐธรรมนูญกับความป็นประชาธิปไตย” สาเหตุหนึ่งนิยามว่า รัฐธรรมนูญที่เป็นกฎกติกาสูงสุดต้องมาจากประชาชน มิใช่มาจากรัฐประหาร รัฐธรรมนูญ 2550 มาจากรัฐประหาร มีเนื้อหาที่วางกลไกการคัดถอนอำนาจประชาชน ซึ่งถือว่าไม่มีความป็นประชาธิปไตย ภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม คือ การเสนอญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญของ ส.ส.ซีกรัฐบาล การเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญของประชาชน และการมีข้อเสนอทางวิชาการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยนักวิชาการด้านนิติศาสตร์กลุ่มหนึ่ง

อีกสาเหตุหนึ่งนิยามว่า แม้นักการเมืองจะผ่านการเลือกตั้งเข้ามา แต่ก็ใช้อำนาจโดยมิชอบ มีการแทรกแซงการทำงานของฝ่ายตรวจสอบ ถือว่า ไม่เป็นประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ 2550 เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหนี้ ความพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญจึงถือว่า เป็นความพยายามทำลายประชาธิปไตย ภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม คือ การชุมนุมต่อต้านรัฐบาลนำโดยสื่อมวลชนค่ายหนึ่งร่วมกับพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และนักวิชาการจำนวนหนึ่งด้วยวาทกรรม “ระบอบทักษิณ” ประสานเข้ากับวาทกรรมลดทอนความชอบธรรมของรัฐธรรมนูญ 2540 มุ่งเป้าไปที่กลไกที่กำหนดให้ส.ว.มาจากเลือกตั้ง และวาทกรรม “ตุลาการภิวัตน์” มีภาคปฏิบัติการวาทกรรมคือ การวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองกลาง และวาทกรรม “ความแตกแยก” เชื้อเชิญเปิดทางให้กับการปฏิบัติการทางการเมืองของกองทัพด้วยการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 (วิชญ์ อาภารัตน์, 2556: 1-2) ตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาร่างรัฐธรรมนูญ 2550 รับรองด้วยผลประชามติ 15 สิงหาคม 2550 มีภาคปฏิบัติการจริงด้วยการชุมนุมคัดค้านการแก้ไข การปราบปรามโดยรัฐและการใช้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญให้ยุติการแก้ไข

ภาพที่ 2 วงศาวិทยาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 (ปี 2549-2557)

ที่มา: อริน เจียจันทร์พงษ์. วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556. กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี 2556 ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559, 271.

ผลการวิเคราะห์ห้วงสวาทวิชาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ข้างต้นสะท้อนให้เห็นเงื่อนไขอุดมการณ์การเมือง ที่ทำให้หนังสือพิมพ์แสดงบทบาทภายใต้บริบทสถานการณ์ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2556 ต่างกัน ซึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์แสดงบทบาทแบ่งได้ 2 กลุ่ม

กลุ่มแรก มีจุดยืนสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ คือ หนังสือพิมพ์ *มติชน* ปฏิบัติการวาทกรรมด้วยการกำหนดกรอบเชิงสนับสนุนในข่าวหน้า 1 ย้ำจุดยืนในบทบรรณาธิการ และเปิดพื้นที่บทความที่ส่วนใหญ่ มีน้ำหนักไปทางสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

กลุ่มที่สอง มีจุดยืนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ *ไทยรัฐ* พยายามแสดงตัวเป็น นักสังเกตการณ์ แต่ก็พอจะพบจุดยืนคัดค้านอยู่ในที่ ผ่านข่าวหน้า 1 และมาเผยตัวชัดเจนว่าคัดค้านการแก้ไข รัฐธรรมนูญในบทบรรณาธิการ ขณะที่บทความมีทั้งเสียง สนับสนุนและคัดค้านคู่คี่กัน แต่น้ำหนักโน้มไปทาง สนับสนุนการแก้ไขมากกว่า ส่วนหนังสือพิมพ์ *คมชัดลึก* และ *ไทยโพสต์* มีจุดยืนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในเนื้อหาทุกประเภทอย่างชัดเจน โดยบทบรรณาธิการและ บทความเป็นตัวอย่าง อธิบาย ขยายความ ปลุกเร้าจุดยืน และได้แย้งฝั่งตรงข้าม

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของ Fairclough ในการศึกษาความจริงว่าด้วยรัฐธรรมนูญ กับความเป็นประชาธิปไตยที่หนังสือพิมพ์นำเสนอเหตุการณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านข้อเขียนรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ และบทความในช่วงที่มีการ เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี 2556 เป็นนิติศาสตร์หรือนั้นทำให้วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์นี้มี ผลในการสร้างหรือลดความชอบธรรมให้กับการกระทำ ต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องและสถาบันที่เกี่ยวข้อง

ผลวิจัยที่พบว่า หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ แสดงบทบาท แตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่เจตเจตเลือกข้างสนับสนุนการแก้ไข รัฐธรรมนูญ (*มติชน*) พยายามเป็นนักสังเกตการณ์ (*ไทยรัฐ*) เลือกข้างคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ (*คมชัดลึก*) และ

เป็นผู้เล่นร่วมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ (*ไทยโพสต์*) มีเงื่อนไขทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และอุดมการณ์วิชาชีพ ประกอบเข้ากัน กล่าวคือ มิติการเมืองมีวาทกรรม 2 ชุด กำลังขัดแย้งกัน ระหว่างความรู้ของฝ่ายสนับสนุนการ แก้ไขรัฐธรรมนูญที่ว่า รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย ต้องมาจากประชาชน มิใช่มาจากรัฐประหาร และเนื้อหา ต้องมีความสมดุลทางอำนาจระหว่างนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ตลอดจนรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีภาคประชาชนบางส่วน นักวิชาการ พรรคฝ่ายรัฐบาล ส.ว. ที่มาจากการเลือกตั้ง ปฏิบัติการ วาทกรรม (discursive practice) โดยผลักดันให้มีการร่างใหม่ หรือแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 คัดแย้งกับความรู้อีกชุดหนึ่งของฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ว่า รัฐธรรมนูญ ที่เป็นประชาธิปไตยต้องมีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการ ตรวจสอบการใช้อำนาจของนักการเมืองโดยกลุ่มคน ที่เชื่อว่าเป็นคนดี ภาคปฏิบัติการวาทกรรมกลุ่มนี้มีหลาย สถาบันช่วยกันถักทอ ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง ชักฝ่ายค้าน ส.ว.สรรหา นักวิชาการ ภาคประชาสังคม กลุ่มนักธุรกิจ สื่อมวลชนบางส่วน ด้วยการชุมนุม คัดค้าน การปราบปรามฝ่ายตรงข้ามด้วยกำลังกองทัพ การยื่นร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระจนมี คำตัดสินออกมา อันทำให้ความรู้ว่าด้วยรัฐธรรมนูญ 2550 ห้ามแก้ไขโดยนักการเมืองกลายเป็นความจริงหลัก ของสังคม โดยที่หนังสือพิมพ์ *มติชน* เป็นทั้งผู้กระทำ และถูกกระทำจากความไม่รู้ในชุดแรก ขณะที่ *ไทยรัฐ* *คมชัดลึก* และ *ไทยโพสต์* เป็นทั้งผู้กระทำและถูกกระทำจากความรู้ ชุดหลัง ที่ไหลเวียนมีชีวิตอยู่ในสาธารณะ

ส่วนเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ มีสมมติฐานว่า ความอยู่รอด ทางเศรษฐกิจก็มีส่วนทำให้หนังสือพิมพ์ต้องจับกลุ่ม ผู้อ่านของตนเอง ในที่นี้จึงเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์การเมือง ของกลุ่มผู้อ่าน ที่ต้องไปด้วยกันได้ด้วยกับจุดยืนทางการเมือง ของสื่อเอง โดยหากเปรียบเทียบกับผลวิจัยเรื่องกรอบข่าว และวาทกรรมหนังสือพิมพ์เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ในปี 2555 พบว่า หนังสือพิมพ์ *มติชน* แสดง จุดยืนสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี 2556 ชัดเจน มากกว่าเดิม ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ

และบทความ ในขณะที่ ปี 2555 ข่าวนำหน้า 1 แสดงจุดยืนสนับสนุนอยู่บ้าง ส่วนบทบรรณาธิการแสดงจุดยืนคัดค้านการแก้ไขอยู่ในที่ นี่จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนมิติทางเศรษฐกิจที่ *มติชน* ต้องการจะจับกลุ่มผู้อ่านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะสามารถเปิดเผยใจแข็งได้อย่างสุดขั้ว เพราะมีหลักปฏิบัติทางวิชาชีพ (code of conduct) ในการเสนอข่าวกำกับว่า ต้องสมดุลและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นของตนเองลงไปในช่วง เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อว่าได้เสนอข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีอคติในระดับพื้นผิวการนำเสนอจึงเปิดพื้นที่ให้ผู้ที่ถูกพาดพิงได้ชี้แจง สังเกตได้จากผลวิจัยในส่วนปฏิบัติการวาทกรรมที่พบว่า ให้พื้นที่กับแหล่งข่าวทั้งฝ่ายหนุนและค้านพอๆ กัน แต่ก็ชุกช่อนแก่นหรือกรอบของเรื่องที่สอดคล้องกับจุดยืนของหนังสือพิมพ์ผ่านลีลาการพาดหัว โดยอ้างอิงแหล่งข่าวที่สอดคล้องกับวาทกรรมที่ตนต้องการสื่อสาร บทบรรณาธิการจึงเป็นที่เผยตัวของจุดยืน ส่วนพื้นที่บทความก็เปิดให้มีเสียงคัดค้านอยู่พอสมควร สะท้อนถึงความพยายามที่จะดำรงความเป็นวิชาชีพให้อยู่ต่อไป เพราะระเบียบของพื้นที่บทความในหน้าหนังสือพิมพ์คือการเป็นเวทีสาธารณะ (public forum) ในการถกเถียง

ด้านหนังสือพิมพ์ *คมชัดลึก* ในปี 2556 แสดงจุดยืนคัดค้านชัดเจนผ่านข่าวนำหน้า 1 และบทบรรณาธิการ เหมือนกับปี 2555 นี่จึงสะท้อนมิติทางเศรษฐกิจในการจับกลุ่มผู้อ่าน แต่ก็ไม่สามารถเปิดเผยใจแข็งได้อย่างสุดขั้วในการเสนอข่าว เพราะการกำกับกันเองตามหลักปฏิบัติทางวิชาชีพสื่อและการถูกสังคมตรวจสอบ จึงใช้บทบรรณาธิการเป็นที่เผยตัวของจุดยืน ขณะที่การเสนอบทความในปี 2556 แสดงจุดยืนคัดค้านชัดเจน ต่างกับปี 2555 ที่เปิดพื้นที่ให้คอลัมนิสต์แสดงจุดยืนสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่บ้างประเด็นนี้พบว่า คอลัมนิสต์ที่เคยแสดงจุดยืนสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญในหนังสือพิมพ์ *คมชัดลึก* 2 คนมาถึงปี 2556 ถูกถอดคอลัมน์ออกจากหนังสือพิมพ์ รายหนึ่งคือ พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ ซึ่งต่อมาเขาเป็นคอลัมนิสต์ประจำให้ *มติชน* ส่วนอีกรายหนึ่งคือ “ใบทองแห้ง” หรือ อธิกฤต แสงวสุข เขาระบุว่า น่าจะเป็นผลสำรวจของหนังสือพิมพ์

พบว่า คนอ่านเกลียดเขามากที่สุด (“*คมชัดลึก* ถอดคอลัมน์ ‘พิชญ์-ใบทองแห้ง’”, 2556: ออนไลน์) จึงสะท้อนให้เห็นมิติเศรษฐกิจที่ *คมชัดลึก* ต้องเอาใจกลุ่มผู้อ่านของตนที่มีอุดมการณ์การเมืองคนละข้างกับคอลัมนิสต์ของหนังสือพิมพ์ และไม่เหลือคอลัมนิสต์ที่คัดค้านความคิดในพื้นที่บทความอีกต่อไป

ส่วนหนังสือพิมพ์ *ไทยโพสต์* แสดงจุดยืนเหมือนปี 2555 คือ คัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างสิ้นเชิงผ่านข่าวนำหน้า 1 บทบรรณาธิการ และบทความ มีลีลา ภาษาไม่ว่าจะเป็นพาดหัวข่าว หรือบทบรรณาธิการ และบทความที่พบว่า ใช้ภาษาเหยียดหยาม หยาบคาย คำทอ ประณาม (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ, 2555: 47-48) สิ่งนี้เป็นภาพสะท้อนถึงการนิยามความเป็นจริงว่าด้วยอุดมการณ์วิชาชีพสื่อมวลชนแตกต่างกับ *มติชน* และ *คมชัดลึก* ที่ไม่ได้ยึดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2541 ข้อ 16 ระบุว่า การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว ขณะเดียวกัน *ไทยโพสต์* ยังมีคอลัมนิสต์หน้าใหม่ คือ “สมจิตต์ นวเครือสุนทร” ซึ่งเป็นการสะท้อนมิติทางเศรษฐกิจที่ต้องการทำให้สินค้าของตนเองสดใหม่มีชีวิตชีวาด้วยการเร้าอารมณ์กลุ่มผู้อ่านในอุดมการณ์การเมืองแบบเดียวกันให้เข้มข้นมากขึ้น

ส่วนหนังสือพิมพ์ *ไทยรัฐ* แสดงจุดยืนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่ในที่ผ่านข่าวนำหน้า 1 ต่างจากปี 2555 ที่สนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่บ้าง ขณะที่บทบรรณาธิการครั้งนี้แสดงจุดยืนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญแบบเปิดเผย ขณะที่บทความพยายามคัดค้านแต่ก็แสดงจุดยืนค่อนข้างไปในทางสนับสนุนการแก้ไขผิดกับปี 2555 ที่แสดงจุดยืนคัดค้าน ภาพโดยรวมจึงดูเหมือนว่า อยู่ในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก เพราะด้วยความที่ตลาดผู้อ่านกว้างเป็นอันดับ 1 ก็ต้องพยายามคัดค้านมุมมองให้สมดุลเท่าที่จะทำได้เพื่อตอบสนองผู้อ่านมวลชนที่มีรสนิยมการเมืองหลากหลาย สอดคล้องกับตรรกะในเชิงพาณิชย์ของธุรกิจสื่อที่ว่า ความคิดแบบเลือกข้างมีแนวโน้มดึงดูดฐานผู้อ่านได้แคบ (McQuail, 2010: 283-284) ฉะนั้นในระดับพื้นผิว

การนำเสนอข่าวจึงเปิดพื้นที่ให้ผู้ที่ถูกพาดพิงได้ชี้แจง สังเกตได้จากผลวิจัยที่พบว่า ให้พื้นที่กับแหล่งข่าวทั้งฝ่ายหนุนและค้านพอๆ กัน ส่วนแก่นหรือกรอบของเรื่องที่สอดคล้องกับจุดยืนของตนเองก็พยายามทำให้คลุมเครือ ผลวิจัยจึงพบว่า ข่าวหน้า 1 ของ *ไทยรัฐ* มีมุมมองแบบสังเกตการณ์ โน้มไปในทางค้านอยู่ในที่ ขณะที่บทบรรณาธิการก็เป็นที่เผยแพร่จุดยืน ส่วนบทความไม่ได้เปิดพื้นที่ที่เป็นเวทีถกเถียงกว้างขวาง แต่ก็คลุมเครือด้วยคอลัมน์นิสต์ที่ให้มุมมองทั้งหนุนและค้านการแก้ไข

นอกจากนี้ ผลวิจัยที่พบว่า หนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างเน้นคัดลอกประเด็นการตอบโต้ไปมาระหว่างฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาเสนอ มีแหล่งข่าวอยู่หลักๆ เพียง 2 ฝ่ายคือฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน โดยแทบจะไม่เสนอแหล่งข่าวและประเด็นทางเลือกอื่น ตลอดจนใช้ภาษาพาดหัว และใช้ลีลา ภาษาในข้อเขียนที่เน้นการเร้าอารมณ์เพื่อการขายรายวัน ก็เป็นการยืนยันให้เห็นถึงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับอุดมการณ์วิชาชีพที่ว่า เมื่อสภาพเศรษฐกิจไม่มั่นคงก็จะทำให้อุดมการณ์วิชาชีพอ่อนแอลง (Shoemaker and Reese, 1996: 257)

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยเรื่องสื่อมวลชนกับการเมืองไทยของ นฤมล เกษมสุข (2551: 176-177) ที่พบว่า การที่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่แสดงจุดยืนต่อต้านรัฐบาลพรรคไทยรักไทยเรื่อยมา จนถึงเป็นพรรคพลังประชาชนและพรรคเพื่อไทยในปัจจุบันด้านหนึ่ง เพราะอยู่ภายใต้แรงกดดันทางเศรษฐกิจที่ต้องปรับตัวเป็นอย่างมากในการหารายได้เพื่อความอยู่รอดในยุคภูมิทัศน์สื่อเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดคู่แข่งเป็นสื่อใหม่ๆ มหาศาล พรรคไทยรักไทยเองก็แทรกแซงสื่อและบีบบังคับทางธุรกิจไม่ให้เสนอข่าวเชิงลบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ ศิริสุนทร (2552: 59-65) ที่พบว่า อุดมการณ์วิชาชีพที่ได้รับการกำกับในหมู่ผู้ทำสื่อและสังคมกดดันให้พวกเขาต้องเสนอข่าวตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนั้น ผลที่ตามมาคือ การถอดโฆษณาจากภาครัฐทำให้กระทบรายได้ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ พวกเขาจึงกลายเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ขัดแย้งกับผู้ใช้อำนาจรัฐจากพรรคการเมืองนี้

นอกจากนี้ถ้าพูดในทฤษฎีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์แล้ว อุดมการณ์ทางการเมืองของสื่อก็เป็นไปตามกระแสสังคม การสื่อสารวาทกรรมของสื่อถูกกำหนด

จากสังคม แต่มันก็มีอิทธิพลต่อสังคมหรือประกอบสร้างสังคมด้วย (Fairclough, 1995a: 2, 18, 54) ดังนั้นสมมติฐานก็คือ ลูกค้ายของสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแบบที่เชื่อว่า นักการเมืองทำลายระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ เมื่อหนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้อ่านของตนจึงเป็นเหตุผลให้ต้องคัดลอกประเด็นและใช้ภาษาสื่อถึงผู้อ่านให้ตรงกับคุณลักษณะผู้อ่านแต่ละฉบับ ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554: 207-209) ที่พบว่า สมัยรัฐประหารปี 2549 *ไทยรัฐ* วางสินค้าแก่ผู้บริโภคหลากหลายกลุ่ม กระตุ้นความสนใจด้วยประเด็นความขัดแย้ง เร้าอารมณ์ ส่วน *มติชน* มุ่งเสนอให้ก่อการเมือง ใช้ภาษาไม่สร้างสีสันมาก เน้นสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้อ่านที่เป็นกลุ่มผู้มีความรู้ ประกอบกับเงื่อนไขทางการเมืองที่อยู่ในภาวะรัฐประหาร ทั้ง 2 ฉบับ จึงแสดงจุดยืนเป็นผู้สังเกตการณ์ ขณะที่เครือข่ายจัดการเป็นกระบอกเสียงสร้างความชอบธรรมให้การรัฐประหาร

อย่างไรก็ดี ที่น่าสนใจคือ ครั้งนี้หนังสือพิมพ์ *ไทยรัฐ* แสดงจุดยืนคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างเปิดเผยผ่านบทบรรณาธิการ ดังนั้นคงไม่ใช่แค่มิติเศรษฐกิจและอุดมการณ์วิชาชีพเท่านั้นที่เป็นเงื่อนไขให้หนังสือพิมพ์แสดงจุดยืนในเรื่องนี้แบบใดแบบหนึ่ง แต่มิติอุดมการณ์การเมืองก็จะเป็นเงื่อนไขสำคัญมากที่ทำให้หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่รวมถึง *ไทยรัฐ* เสนอวาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นวาทกรรมหลักอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาในข้อเขียนทุกรูปแบบในครั้งนี้ (ยกเว้น *มติชน* ที่เสนอวาทกรรมต่อต้านวาทกรรมหลัก) กล่าวคือ หากพิจารณาวงสววิทยาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 จะพบการเผยตัวของวาทกรรมของฝ่ายคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สถาบันสังคมต่างๆ ในฝ่ายนี้ร่วมกันปฏิบัติการวาทกรรมระบอบทักษิณให้กลายเป็นความจริงของสังคมไทยและเพิ่มความชอบธรรมให้กับรัฐธรรมนูญ 2550 โดยมีสื่อมวลชนเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารวาทกรรมและกดทับปิดกั้นวาทกรรมฝ่ายสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นเมื่อการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้มุ่งตรงไปที่ การแก้ไขที่มาของส.ว. และการแก้ไขอำนาจอำนวยการของศาลรัฐธรรมนูญ ก็เท่ากับเป็นการถอดรื้อวาทกรรมที่เครือข่ายล้มรัฐบาลเลือกตั้ง-ฉีกรัฐธรรมนูญ 2540 ช่วยกันถักทอขึ้นมา นั่นก็คือ การแทรกแซงองค์กรอิสระ การไม่จงรักภักดี

ต่อสถาบันกษัตริย์ และเผยตัวออกมาเป็นรัฐธรรมนูญ 2550 ที่ร่างขึ้นภายใต้การรัฐประหารให้อำนาจแก่กลุ่มการเมืองที่ไม่ได้มาจากเลือกตั้ง (อภิชาติ ศิริสุนทร, 2552: 67) และสถาบันสังคมต่างๆ ยังปฏิบัติการวาทกรรมชุดนี้มาหลายครั้ง วาทกรรมคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญชุดนี้จึงมีพลังอำนาจ เผยแพร่ผ่านปฏิบัติการวาทกรรมของศาลรัฐธรรมนูญที่คว่ำการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้

ข้อเสนอแนะการศึกษาในอนาคต

งานวิจัยนี้ให้ภาพเงื่อนไขกว้างๆ ที่กำหนดการแสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อสถานการณ์การเมืองไทย ในห้วงเวลาที่มีการขับเคลื่อนของความเป็นจริงว่าด้วย

ประชาธิปไตยชุดต่างๆ โดยยังมองสื่อมวลชนในฐานะเป็นผู้มีอำนาจรายงานความเป็นจริงของสังคมแต่ไม่ได้มองในฐานะที่เป็นผู้กระทำการทางการเมือง (political agent) ไม่ต่างจากกลุ่มการเมืองหนึ่ง เพราะหลายครั้งที่สื่อมวลชนไทยแสดงบทบาทเป็นผู้เคลื่อนไหวทางการเมืองเสียเอง งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาสื่อมวลชนด้วยมุมมองดังกล่าว และยังสามารถศึกษาสังคมการเมืองของวงการสื่อมวลชนไทยได้อีกเรื่องหนึ่งว่า ความรู้ ความจริง ขนบของผู้ทำงานสื่อไทย มีที่มาอย่างไร และอนุญาตให้สื่อมวลชนไทยแสดงบทบาทอย่างไรได้บ้างในบริบทการเมืองที่แตกต่างกันไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรมการกฤษฎีกา (2556). มติชน (27 เมษายน 2556): 2.
- กองบรรณาธิการ สำนักกฎหมาย. (2556) “พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย: หลักนิติธรรมกับสภาพของสังคมประเทศไทย”.
ตุลนิตี. 9, 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2555): 15-28.
- เกศนกก ชุ่มประดิษฐ์ (2554). “การวิเคราะห์ว่าททกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549”. วิทยานิพนธ์
วารสารศาสตรปรัชญาคุุณบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 18-22/2555 วันที่ 13 กรกฎาคม 2555
- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 15-18/2556 วันที่ 20 พฤศจิกายน 2556
- ชนิกานต์ พุ่มพริ้ง (2556). “เพื่อไทยเปิดหน้าชนศาลรัฐธรรมนูญ”. คมชัดลึก (1 พฤษภาคม 2556): 4.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2556). ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2551.ถึงยุคสภาทำทาส. ไทยรัฐ (23 เมษายน 2556): 3.
- ธงชัย วินิจจะกุล (2534). รายงานโครงการวิจัยเสริมหลักสูตรเรื่อง วิธีการศึกษาประวัติศาสตร์แบบวงศ์วิทยา(Genealogy),
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมล เกษมสุข (2551). “หนังสือพิมพ์กับกรอบในการสะท้อนระบอบทักษิณวิเคราะห์ตามแนวคิดของนิเทศ”. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2556). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องสถานะและบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญไทยภายใต้กรอบทิศทาง
การแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2557.
- “นี่หรือประมุขฝ่ายนิติบัญญัติ”. ไทยโพสต์ (21 สิงหาคม 2556): 2.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (2556). “ข้อถกเถียงเรื่องการปฏิรูป สภาขุนนางในอังกฤษ”. มติชน (27 สิงหาคม 2556): 6.
“ระบบคณาญาติจึงเจริญ?”. ไทยรัฐ (21 สิงหาคม 2556): 3.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์ (2558). หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1431>, [2 มิถุนายน 2558]
- วิษณุ อามารัตน์ (2556). “เหตุผล/ข้ออ้างในการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549”. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมถวิล เทพสวัสดิ์ (2556). “จับตาบททวนที่มาสภาผู้เมีเยเสียเวลาไม่ว่า เสียหน้าเรื่องใหญ่!”. คมชัดลึก (4 กันยายน
2556): 4.
- สฤณี อาชวานันทกุล (2558). ประชามติที่แท้จริง: บทเรียนจากประชามติรัฐธรรมนูญ 2550. [ออนไลน์]. 2558.
แหล่งที่มา: <http://thaipublica.org/2015/05/genuine-referendum/>, [10 สิงหาคม 2558]
- ส.ว.-ยึดโยงประชาชน (2556). มติชน (21 สิงหาคม 2556): 2.
- หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 1 เมษายน - 10 ธันวาคม 2556
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 1 เมษายน - 10 ธันวาคม 2556
- หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 1 เมษายน - 10 ธันวาคม 2556
- หนังสือพิมพ์ไทยมติชน ฉบับวันที่ 1 เมษายน - 10 ธันวาคม 2556

- อภิชาติ ศิริสุนทร (2552). “การรัฐประหาร 19 กันยายน กับอิทธิพลของอมาตยาธิปไตย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศักยภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- อริน เจียจันทร์พงษ์ (2559). วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในปีพ.ศ.2556. กองทุนวิจัยและสร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี 2556 ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2555). คิดอย่างมีเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์: จากวาทกรรมของอัตบุคคล ถึงจุดเปลี่ยนของอัตตา. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อริน เจียจันทร์พงษ์ วันเพ็ญ แฉวอุทุม และธิดิมา อรุณีพัฒน์พงศ์ (2556). รายงานวิจัยเรื่อง การกำหนดกรอบและวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในปี 2555. จัดทำโดย Media Inside Out, ผู้สนับสนุนโครงการวิจัย USAID โครงการสะพาน.
- เอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์ (2559). คมชัดลึกถอดคอดัสน์ “พิษณุ-ใบทองแห้ง” เจ้าตัวเผยผลสำรวจคนอ่านเกลียดเขอะสุด. [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9560000028694>, [21 เมษายน 2559]

ภาษาอังกฤษ

- van Dijk, T.A. (2001) “Critical Discourse Analysis”. In Schiffrin, D., Tannen, D, and Hamilton, H. (eds), *The Handbook of Discourse Analysis (Chapter 18.)*, Massachusetts: Blackwell Publishers Ltd.
- Entman, R. M. (1993) “Framing: Toward clarification of a fractured paradigm”. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Fairclough, Norman. (1995a) *Media Discourse*. London: Edward Arnold.
- _____. (1995b) *Critical discourse analysis: the critical study of language*. London: Longman.
- _____. (1998) “Political Discourse in the Media”. In Bell, A., and Garrett, P. (eds), *Approach to Media Discourse (pp.142-162.)*, London: Blackwell Publishing Ltd.
- Kovach, Bill., and Rosenstiel, Tom. (2007) *The Elements of Journalism*. New York: Three Rivers Press.
- McHoul, A., and Grace, W. (2002) *A Foucault Primer: Discourse, Power and the Subject*. London: Taylor & Francis e-Library, Chapter 1-2.
- McQuail, D. (2010) *Mass Communication Theory*. 6th ed. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore and Washington DC: SAGE Publications Ltd.
- Shoemaker, P.J., and Reese, S.D. (1996) *Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content*. 2nd Edition. USA: Longman.
- Talbot, Mary. (2007) *Media Discourse: Representation and Interaction*. London: Edinburgh University Press Ltd, Chapter 1.

